

Rapport *Survey om medborgerskab* *blandt unge*

Københavns Kommune
Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen (BIF)

November 2016

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	3
2. Resumé af resultater	6
3. Diskrimination.....	14
4. Anerkendelse af demokratiske værdier og politiske forhold	26
5. Ligestilling	35
6. Frihed og selvbestemmelse	37
7. Andre sociale forhold	46
8. Metode	49

1. Indledning

Medborgerskabsundersøgelsen blandt unge borgere i 2016 er foretaget af Moos-Bjerre og Lange (MBLA) for Københavns Kommune. Undersøgelsen er en gentagelse af undersøgelsen blandt unge københavnere fra 2015 og ligger samtidig i forlængelse af andre undersøgelser i Københavns Kommune vedrørende integration og medborgerskab.

Undersøgelsen er gennemført i perioden fra den 20. august til den 3. oktober 2016 blandt 18-29-årige bosat i Københavns Kommune. Undersøgelsen omfatter svar fra i alt 2.268 borgere svarende til en svarprocent på godt 42 %. I undersøgelsen indgår følgende besvarelser for hver gruppe:

- 744 borgere med ikke-vestlig oprindelse
- 559 borgere med dansk oprindelse
- 965 borgere med anden vestlig oprindelse

Det har været vigtigt at sikre den bedst mulige repræsentation og herunder sikre, at der ikke er borgere, der oplever sig begrænsede eller udelukkede på grund af sprogvanskeligheder. Der har derfor været mulighed for at deltage i undersøgelsen på i alt otte forskellige sprog: dansk, engelsk, arabisk, somali, tyrkisk, farsi/persisk, serbokroatisk og urdu.

Indikatorer, der afdækkes i medborgerskabsundersøgelsen 2016

Med Integrationsaftalen 2015-2016 har Beskæftigelses- og Integrationsudvalget besluttet, at der skal gennemføres et survey om medborgerskab til belysning af status for syv vedtagne indikatorer.

Under hver indikator har Beskæftigelses- og Integrationsudvalget besluttet en række underspørgsmål. Spørgsmålene til den første indikator om demokratiske værdier stammer fra undersøgelsen fra år 2007 om etniske gruppers værdier fra "Tænketanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark". Lignende spørgsmål anvendes i "Den europæiske værdiundersøgelse" (The European Values Survey), som har været gennemført i en lang række europæiske lande siden 1981. Spørgsmålene til indikator 2-6 stammer fra de årlige medborgerskabsundersøgelser, som ligger bag det nationale integrationsbarometer under Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Den syvende og sidste indikator om diskrimination kommer fra København Kommunes Inklusionsundersøgelse fra 2013.

Herunder ses de 7 indikatorer:

- Indikator 1: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, som anerkender grundlæggende demokratiske værdier.
- Indikator 2: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste eller ægtefælle.
- Indikator 3: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af uddannelse og venner.
- Indikator 4: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der ikke tilslutter sig ligestilling mellem kønnene.
- Indikator 5: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der er medlem af en forening.
- Indikator 6: Andelen af 18-29-årige indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig oprindelse, der oplever, at personer med indvandrerbaggrund bliver anerkendt for deres indsats.
- Indikator 7: Andelen af 18-29-årige borgere, der oplever diskrimination.

Overblik over medborgerskabsundersøgelse 2016

Det samlede undersøgelsesforløb er sammenfattet i nedenstående figur.

Figur 1: Oversigt over undersøgelsens faser

2. Resumé af resultater

Resultaterne baserer sig på en større spørgeskemaundersøgelse blandt borgere i alderen 18-29 år, der er bosiddende i Københavns Kommune. Der er tale om en stikprøveundersøgelse blandt tilfældigt udvalgte personer inden for tre delpopulationer: borgere med dansk oprindelse, borgere med anden vestlig oprindelse samt borgere med ikke-vestlig oprindelse. Dataindsamlingen er gennemført i perioden fra den 20. august til den 3. oktober 2016, og der er indkommet i alt 2.268 besvarelser svarende til en svarprocent på godt 42 pct. Der indgår 559 borgere med dansk oprindelse, 965 borgere med anden vestlig oprindelse samt 744 borgere med ikke-vestlig oprindelse. Nedenfor følger resumé af de vigtigste undersøgelsesresultater.

I denne sammenfatning såvel som i de underliggende hovedafsnit er forskelle mellem oprindelsesgrupper, køn, alder m.m. kun omtalt, hvis de er fundet både interessante og statistisk signifikante, interessante forskelle er i denne sammenhæng både ikke-ændrede forhold, hvor det ellers kunne formodes, samt store absolutte forskelle. Hvert punkt under indikatorerne udgør svaret på et underspørgsmål, som Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har besluttet at medtage i undersøgelsen.

Rapporten og resumeet herunder er bygget op således, at de så vidt muligt følger den samme opbygning, som blev brugt i Københavns Kommunes Medborgerskabsundersøgelse fra 2015.

Tabel 1. Indikator 1: Andelen af 18-29-årige, som anerkender grundlæggende demokratiske værdier.								
Spørgsmål	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
<i>Andelen der svarer "meget godt" eller "temmelig godt".</i>								
<i>Hvor godt eller dårligt synes du om disse forskellige måder at regere Danmark på:</i>								
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
<i>1. At landet har en stærk leder, der ikke behøver bekymre sig om Folketing og valg?</i>	28 pct.	25 pct.	12 pct.	9 pct.	27 pct.	23 pct.	16 pct.	12 pct.
<i>2. At eksperter, og ikke regeringen, træffer beslutninger efter, hvad de mener, er bedst for landet?</i>	46 pct.	48 pct.	45 pct.	42 pct.	57 pct.	57 pct.	46 pct.	44 pct.
<i>3. At militæret styrer landet</i>	13 pct.	12 pct.	2 pct.	2 pct.	14 pct.	14 pct.	4 pct.	4 pct.
<i>4. At man har et demokratisk politisk system?</i>	84 pct.	86 pct.	94 pct.	96 pct.	91 pct.	91 pct.	93 pct.	95 pct.

Tabel 2. 18-29-åriges holdning til religiøse lederes indflydelse.								
Udsagn	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
Andelen der svarer "helt enig" eller "enig".								
Hvor enig eller uenig er du i følgende udsagn;								
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
<i>1. Politikere, som ikke er religiøse, er uegnede til at bestride offentlige stillinger</i>	9 pct.	10 pct.	2 pct.	2 pct.	6 pct.	4 pct.	3 pct.	4 pct.
<i>2. Præster og andre religiøse ledere skal ikke påvirke hvordan folk stemmer ved valgene</i>	71 pct.	71 pct.	72 pct.	74 pct.	78 pct..	81 pct.	72 pct.	75 pct.
<i>3. Det ville være bedre for Danmark, hvis der var flere mennesker med en stærk religiøs tro i offentlige stillinger</i>	10 pct.	11 pct.	2 pct.	3 pct.	5 pct.	2 pct.	4 pct.	4 pct.
<i>4. Præster og andre religiøse ledere skal ikke påvirke regeringsbeslutninger i Danmark</i>	67 pct.	68 pct.	76 pct.	81 pct.	77 pct.	81 pct.	76 pct.	79 pct.

Tabel 3. Andelen af 18-29-årige, der mener, at homoseksuelle skal have lov til at dyrke deres seksualitet. Andelen der svarer "ja"

Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
69 pct.	79 pct.	96 pct.	96 pct.	91 pct.	94 pct.	93 pct.	94 pct.

Tabel 4. Indikator 2 & 3: Andelen af 18-29-årige, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste og ægtefælle.								
Spørgsmål	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
<i>Andel der frit kan vælge uddannelse. Opgjort ud fra andel der svarer "i høj grad" eller "i nogen grad".</i>	96 pct.	96 pct.	96 pct.	98 pct.	96 pct.	97 pct.	96 pct.	98 pct.
<i>Andel der frit kan vælge venner. Opgjort ud fra andel der svarer "i høj grad" eller "i nogen grad".</i>	95 pct.	97 pct.	97 pct.	98 pct.	97 pct.	98 pct.	96 pct.	97 pct.
<i>Andel der måtte have kæreste, før de blev gift.</i>	67 pct.	72 pct.	95 pct.	82 pct.	94 pct.	100 pct.	87 pct.	79 pct.
<i>Andel der føler at familien "i høj grad" eller "i nogen grad" har givet dig lov til frit at vælge nuværende ægtefælle.</i>	89 pct.	88 pct.	93 pct.	100 pct.	97 pct.	96 pct.	93 pct.	96 pct.
<i>Andel der må have en kæreste for sin familie.</i>	78 pct.	85 pct.	98 pct.	98 pct.	83 pct.	91 pct.	94 pct.	96 pct.
<i>Andel der tror, at deres familie lader dem vælge frit, hvem de gifter sig med.</i>	92 pct.	95 pct.	98 pct.	99 pct.	99 pct.	98 pct.	98 pct.	98 pct.
<i>Andel der må bo for sig selv som ugift.</i>	79 pct.	87 pct.	97 pct.	99 pct.	94 pct.	95 pct.	95 pct.	97 pct.
<i>Andel der må bo med en person af det modsatte køn, før de bliver gift.</i>	58 pct.	65 pct.	97 pct.	94 pct.	94 pct.	94 pct.	92 pct.	91 pct.

Tabel 5. Indikator 4: Andelen af 18-29-årige, der tilslutter sig ligestilling mellem kønnene								
Spørgsmål	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Andelen der svarer "enig" eller "helt enig" i...								
<i>at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at have et arbejde.</i>	95 pct.	98 pct.	98 pct.	99 pct.	97 pct.	98 pct.	97 pct.	98 pct.
<i>at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at arve.</i>	86 pct.	90 pct.	98 pct.	98 pct.	93 pct.	94 pct.	96 pct.	96 pct.
<i>at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at få forældremyndighed.</i>	87 pct.	92 pct.	97 pct.	98 pct.	93 pct.	95 pct.	95 pct.	96 pct.
<i>at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at blive skilt.</i>	88 pct.	93 pct.	97 pct.	98 pct.	95 pct.	96 pct.	96 pct.	97 pct.

Tabel 6. Indikator 5: Andelen af 18-29-årige, der er medlem af en forening								
Spørgsmål	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Andelen der svarer "ja"								
<i>Er du medlem af en forening?</i>	48 pct.	48 pct.	70 pct.	73 pct.	46 pct.	44 pct.	64 pct.	67 pct.

Tabel 7. Indikator 6: Andelen af 18-29-årige, der mener at der er en generel anerkendelse af borgere med indvandrebaggrund								
Spørgsmål	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Andelen der svarer "i høj grad" og "i nogen grad".								
<i>I hvilken grad synes du, at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet?</i>	48 pct.	43 pct.	27 pct.	27 pct.	47 pct.	45 pct.	32 pct.	30 pct.

Tabel 8. Indikator 7: Andelen af 18-29-årige, der oplever diskrimination.								
Spørgsmål	Ikke-vestlig oprindelse		Dansk oprindelse		Vestlig oprindelse		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
<i>Andel der har oplevet sig diskrimineret inden for det sidste år.</i>	43 pct.	44 pct.	20 pct.	23 pct.	31 pct.	30 pct.	24 pct.	26 pct.
<i>Andel der har oplevet diskrimination, som har oplevet det mere end 2 gange det sidste år.</i>	83 pct.	86 pct.	81 pct.	77 pct.	88 pct.	81 pct.	83 pct.	80 pct.
Hyppigste diskriminationsgrunde								
<i>Køn</i>	5 pct.	8 pct.	11 pct.	13 pct.	8 pct.	9 pct.	10 pct.	12 pct.
<i>Etnicitet</i>	31 pct.	32 pct.	3 pct.	5 pct.	19 pct.	15 pct.	8 pct.	9 pct.
<i>Religion</i>	19 pct.	17 pct.	1 pct.	4 pct.	2 pct.	1 pct.	3 pct.	5 pct.
Hyppigste diskriminationssteder								
<i>I nattelivet</i>	16 pct.	16 pct.	11 pct.	11 pct.	13 pct.	11 pct.	12 pct.	12 pct.
<i>Arbejdspladsen</i>	13 pct.	15 pct.	5 pct.	6 pct.	12 pct.	14 pct.	7 pct.	8 pct.
<i>Offentlige transportmidler</i>	21 pct.	28 pct.	5 pct.	6 pct.	7 pct.	6 pct.	7 pct.	8 pct.
Hyppigste diskriminationsformer								
<i>Ignoreret/bevidst overset</i>	26 pct.	23 pct.	9 pct.	11 pct.	20 pct.	18 pct.	12 pct.	13 pct.
<i>Tilråb</i>	17 pct.	18 pct.	8 pct.	9 pct.	9 pct.	8 pct.	9 pct.	10 pct.
<i>Ringere betjening end andre</i>	20 pct.	17 pct.	6 pct.	6 pct.	13 pct.	11 pct.	8 pct.	8 pct.
<i>Andel af dem, der har oplevet diskrimination, som har foretaget politianmeldelse</i>	3,3 pct.	2,1 pct.	4,3 pct.	3,2 pct.	0,5 pct.	1,4 pct.	3,5 pct.	2,8 pct.

3. Diskrimination

I det følgende afdækkes emnet nærmere blandt dem, der inden for det seneste år har følt sig diskriminerede: Temaet udgør indikator 7:

- Omfang og hyppighed: om personen har følt sig diskrimineret inden for det seneste år (Figur 2), samt hvor ofte man har følt sig diskrimineret (Figur 3 + Figur 4)
- Diskriminationsgrunde: på hvilken baggrund man er blevet diskrimineret (Tabel 8 + Tabel 9)
- Steder og situationer: hvor man er blevet diskrimineret (Tabel 10 + Tabel 11)
- Diskriminationsformer: hvordan man er blevet diskrimineret (Tabel 12 + Tabel 13)
- Anmeldelser og registrering: i hvilken udstrækning man har anmeldt en eller flere diskriminationshændelser til politiet (Figur 5)

Gennemgående vil rapportens tal sammenholdes med forrige års undersøgelse, således at en eventuel tidlig udvikling fremgår.

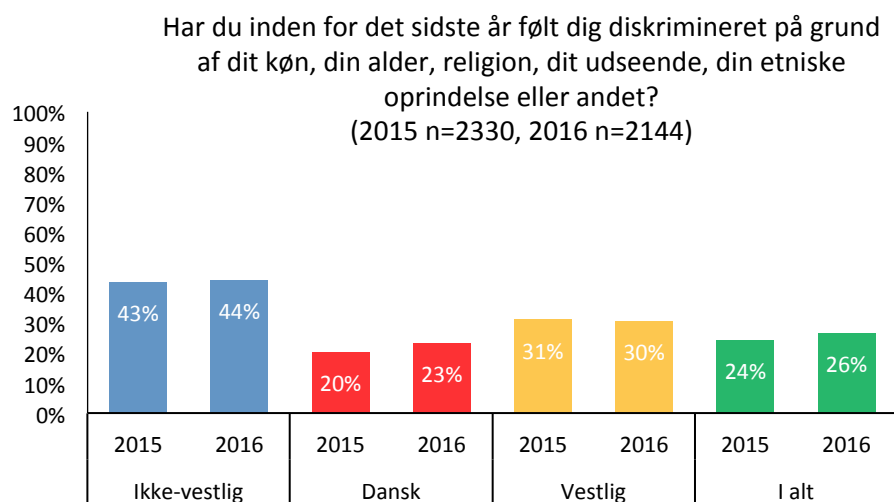
Omfang og hyppighed af diskrimination

Som første element i vurderingen af indikator 7 er der stillet spørgsmål til, hvorvidt man inden for det seneste år har oplevet diskrimination på grund af køn, alder, religion, udseende, etnicitet eller andet.

Når man sammenligner undersøgelsesresultaterne årene imellem, fremkommer en mindre forskel, så undersøgelsen i 2016 viser en samlet diskriminationsandel på 26 % mod 24 % i 2015. Trods en tilsyneladende mindre stigning fra 2015 til 2016, er forskellen dog *ikke* statistisk signifikant.

Figur 2 viser andelen af borgere, der inden for det seneste år har følt sig diskriminerede.

Figur 2: Diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper

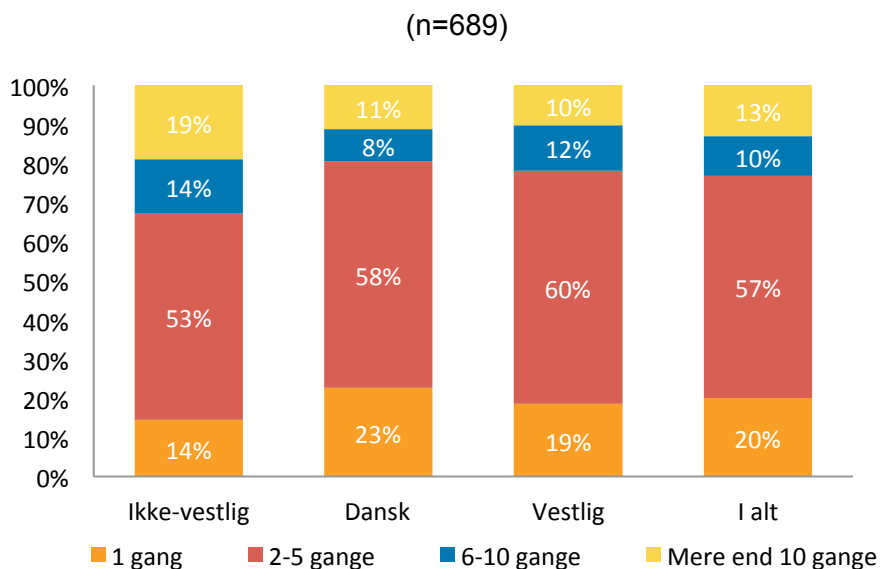

Det fremgår, at 26 % af borgerne i 2016 har følt sig diskriminerede. Der er væsentlige forskelle oprindelsesgrupperne imellem. Blandt borgere med dansk oprindelse gælder det for 23 %, for borgere med anden vestlig baggrund gælder det samme for 30 %, og for borgere med ikke-vestlig oprindelse er det 44 %. Der er således markant flere ikke-vestlige borgere end etnisk danske borgere, der føler sig diskriminerede. Forskellen er også fundet i flere tidligere undersøgelser herunder Københavns Kommunes inklusionsundersøgelse fra 2012 og medborgerskabsundersøgelsen blandt unge fra 2015.

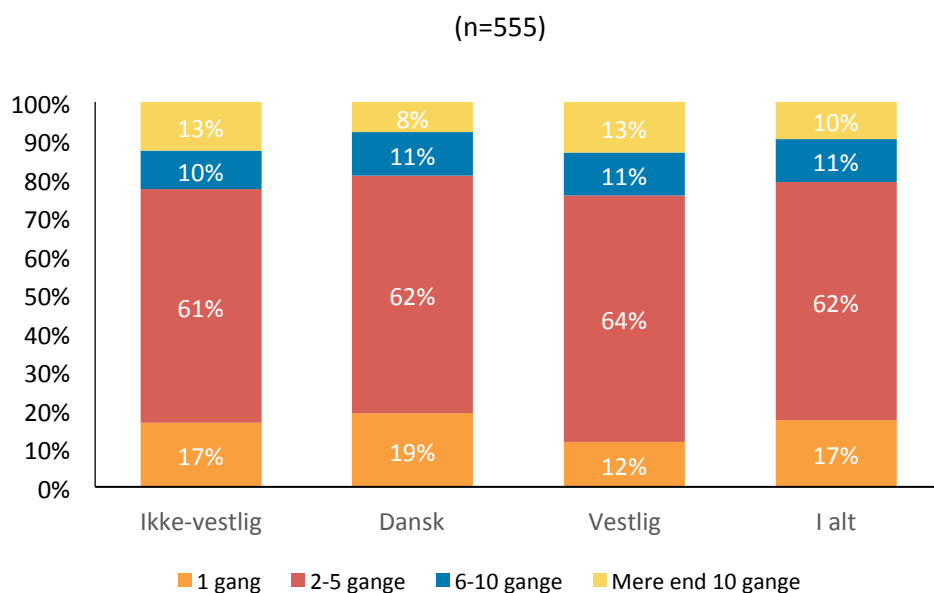
Når man ser nærmere på forskellige baggrundsfaktorer, viser der sig en klar tendens til, at flere kvinder end mænd har oplevet diskrimination inden for det seneste år. 30 % af de kvindelige borgere har oplevet diskrimination, hvor tallet kun er 22 % for de mandlige borgere. En anden interessant forskel findes blandt gruppen af ikke-vestlig oprindelse. Her er der en tendens til, at jo længere man har været i Danmark, desto større er sandsynligheden for, at man har oplevet diskrimination inden for det seneste år. For dem, der har boet i Danmark i 0-2 år, har 36 % oplevet diskrimination, mens 46 % af dem, der har boet i Danmark i mere end 16 år, har oplevet diskrimination inden for det seneste år.

Figur 3 og 4 viser, hvor mange gange andelen af borgere, der inden for det seneste år har følt sig diskriminerede, er blevet diskriminerede. Spørgsmålets ordlyd er: Hvor mange gange har du inden for det seneste år følt dig diskrimineret på grund af dit køn, din alder, din religion, dit udseende, din etniske oprindelse eller andet?

Figur 3: Hyppighed af oplevet diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper 2016

Figur 4: Hyppighed af oplevet diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper. 2015

I 2016 er det 80 % af de diskriminerede, der har oplevet diskrimination to eller flere gange inden for det seneste år. Der er ikke sket væsentlige forskelle fra 2015 til 2016.

Diskriminationsgrunde

Tabel 9 og 10 viser på hvilken baggrund diskriminationen har fundet sted.

Tabel 9. Baggrund for oplevet diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper: På hvilken baggrund er du blevet diskrimineret?

Procenter i nedenstående tabel er ud af det samlede antal respondenter i de forskellige grupper. Procenter kan summe til mere end hundrede, da det har været muligt at afgive mere end ét svar.

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	n=969	n=694	n=708	n=559	n=640	n=965	n=2330	n=2268
Alder	3%	3%	4%	4%	4%	5%	4%	4%
Andet	4%	4%	3%	3%	8%	7%	3%	3%
Etnicitet	31%	32%	3%	5%	19%	15%	8%	9%
Handikap	1%	1%	0%	1%	0%	0%	0%	1%
Køn	5%	8%	11%	13%	8%	9%	10%	12%
Kønsidentitet	1%	1%	2%	1%	1%	1%	2%	1%
Politisk tilhørsforhold	2%	4%	3%	2%	1%	1%	3%	2%
Religion	19%	17%	1%	4%	2%	1%	3%	5%
Seksualitet	2%	1%	3%	3%	2%	2%	3%	3%
Økonomiske forhold	3%	4%	2%	1%	3%	2%	2%	1%

12 % af det samlede antal respondenter har i 2016 oplevet at blive diskrimineret på baggrund af deres køn. For ikke-vestlige ses det, at 32 % af alle ikke-vestlige respondenter har oplevet at blive diskrimineret på baggrund af etnicitet og 17 % på baggrund af religion.

Tabel 10. Baggrund for oplevet diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper: På hvilken baggrund er du blevet diskrimineret?

Procenter i nedenstående tabel er ud af de personer, der har sagt, at de føler sig diskrimineret i de forskellige grupper. Procenter kan summe til mere end hundrede, da det har været muligt at afgive mere end ét svar.

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	n=421	n=290	n=143	n=126	n=198	n=278	n=560	n=571
Alder	7%	6%	19%	19%	13%	17%	16%	16%
Andet	9%	10%	13%	12%	25%	26%	14%	13%
Etnicitet	72%	77%	13%	21%	62%	53%	33%	36%
Handikap	1%	2%	0%	2%	0%	1%	0%	2%
Køn	11%	20%	55%	58%	27%	32%	42%	47%
Kønsidentitet	3%	2%	9%	5%	2%	5%	7%	4%
Politisk tilhørsforhold	6%	10%	16%	10%	4%	5%	12%	9%
Religion	43%	41%	6%	20%	7%	4%	13%	21%
Seksualitet	4%	3%	17%	13%	5%	8%	12%	10%
Økonomiske forhold	7%	10%	9%	2%	10%	7%	9%	4%

Samlet set er anledningerne til diskrimination de samme i 2016, som de var i 2015. Også i 2016 er det køn, der oftest er anledning til diskriminationsoplevelser (47 %). Der er imidlertid store forskelle oprindelsesgrupperne imellem. Det er tydeligt, at indvandrergupperne i langt højere grad føler sig diskriminerede pga. deres etnicitet (77 % af de ikke-vestlige borgere og 53 % af andre vestlige). For ikke-vestlige borgere spiller religion (41 %) også en stor rolle som diskriminationsgrund. For borgere med dansk baggrund er det køn (58 %) samt etnicitet (21 %) og religion (20 %), der udgør de største diskriminationsgrunde.

Der er forskelle i hyppigheden af de forskellige diskriminationsgrunde mellem de mandlige borgere og kvinder. 60 % af kvinderne, der har oplevet diskrimination, angiver, at de har følt sig diskriminerede på baggrund af deres køn, mens kun 25 % af mændene har følt sig diskriminerede på baggrund af deres køn. Til gengæld føler væsentlig flere af de mænd, der har oplevet diskrimination, at de er blevet diskriminerede på baggrund af deres etnicitet (47 %), end det er tilfældet hos de kvindelige borgere (29 %).

Steder og situationer

Tabel 11 og 12 viser, hvor de diskriminerede har følt sig diskriminerede.

Tabel 11: Steder for diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper

Procenter i nedenstående tabel er ud af det samlede antal respondenter i de forskellige grupper. Procenter kan summe til mere end hundrede, da det har været muligt at afgive mere end ét svar.

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	n=969	n=694	n=708	n=559	n=640	n=965	n=2330	n=2268
Arbejdspladsen	13%	15%	5%	6%	12%	14%	7%	8%
Uddannelsesinstitution	12%	12%	5%	4%	6%	5%	5%	5%
Offentlige transportmidler	21%	28%	5%	6%	7%	6%	7%	8%
Butikker	13%	11%	3%	3%	7%	4%	5%	4%
Restauranter	4%	11%	2%	1%	3%	3%	2%	2%
I nattelivet	16%	16%	11%	11%	13%	11%	12%	12%
I kontakt med kommunen eks. ved besøg i jobcenter, borgerservice, som ansat etc.	6%	5%	1%	2%	7%	6%	2%	2%
Andet	6%	9%	4%	6%	8%	6%	5%	6%

Det hyppigst oplevede diskriminationssted er i nattelivet, hvor 12 % af alle respondenter i 2016 har oplevet at være blevet diskrimineret. Niveauet er generelt det samme som i år 2015.

Tabel 12: Steder for diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper

Procenter i nedenstående tabel er ud af de personer, der har sagt, at de føler sig diskrimineret i de forskellige grupper. Procenter kan summe til mere end hundrede, da det har været muligt at afgive mere end ét svar.

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	n=421	n=290	n=143	n=126	n=198	n=278	n=560	n=571
Arbejdspladsen	31%	37%	27%	29%	39%	47%	30%	32%
Uddannelsesinstitution	27%	29%	22%	18%	21%	18%	23%	20%
Offentlige transportmidler	49%	68%	26%	28%	22%	19%	30%	31%
Butikker	31%	26%	17%	13%	23%	14%	21%	15%
Restauranter	9%	27%	8%	3%	10%	11%	8%	7%
I nattelivet	36%	39%	56%	51%	43%	38%	50%	46%
I kontakt med kommunen eks. ved besøg i jobcenter, borgerservice, som ansat etc.	14%	13%	5%	7%	22%	20%	10%	10%
Andet	14%	22%	20%	28%	24%	20%	19%	25%

Diskrimination opleves stort set de samme steder i 2016 som i 2015. Set under ét forekommer diskrimination især i nattelivet (46 %), på arbejdspladsen (32 %) og i offentlig transport (31 %). For borgere med ikke-vestlig baggrund er det især i offentlige transportmidler, man oplever sig diskrimineret (68 %). Blandt ikke-vestlige er der sket en stigning i andelen af de diskriminerede, der føler sig diskrimineret i offentlig transport og på restauranter.

Kvinder føler sig oftere diskrimineret på arbejdspladsen end mænd. 34 % af de kvinder, der har følt sig diskriminerede, har følt sig diskriminerede på deres arbejdsplads, mens dette gælder 29 % af mændene. I nattelivet er der markant forskel på den oplevede diskrimination specifikt blandt borgerne af ikke-vestlig oprindelse. Her har 49 % af de mandlige borgere oplevet diskrimination, mens kun 24 % af de kvindelige borgere svarer det samme.

Diskriminationsformer

Tabel 13 og 14 viser, hvordan de diskriminerede har oplevet diskrimination.

Tabel 13: Typer af diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper

Procenter i nedenstående tabel er ud af det samlede antal respondenter i de forskellige grupper. Procenter kan summe til mere end hundrede, da det har været muligt at afgive mere end ét svar

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	n=969	n=694	n=708	n=559	n=640	n=965	n=2330	n=2268
Tilråb	17%	18%	8%	9%	9%	8%	9%	10%
Fysisk vold	1%	2%	1%	1%	2%	1%	1%	1%
Ignoreret/bevidst overset	26%	23%	9%	11%	20%	18%	12%	13%
Hærværk på ejendom/ejendele	1%	1%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ringere betjening end andre	20%	17%	6%	6%	13%	11%	8%	8%
Chikane	10%	13%	8%	8%	5%	6%	8%	8%
Andet	5%	7%	2%	6%	3%	5%	3%	6%

I 2016 er den hyppigst oplevede diskriminationsform at blive ignoreret/bevidst overset. 13 % af samtlige respondenter har oplevet denne diskriminationsform. Det gælder især for personer uden dansk oprindelse, hhv. Ikke-vestlig 23 % og Vestlig 18 %. Niveauet er generelt det samme som i år 2015.

Tabel 14: Typer af diskrimination fordelt på oprindelsesgrupper

Procenter i nedenstående tabel er ud af de personer, der har sagt, at de føler sig diskrimineret i de forskellige grupper. Procenter kan summe til mere end hundrede, da det har været muligt at afgive mere end ét svar.

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	n=412	n=290	n=143	n=126	n=198	n=278	n=560	n=571
Tilråb	40%	42%	39%	40%	29%	29%	38%	38%
Fysisk vold	3%	5%	3%	4%	5%	2%	4%	4%
Ignoreret/bevidst overset	59%	56%	43%	47%	65%	62%	49%	50%
Hærværk på ejendom/ejendele	3%	3%	1%	2%	1%	1%	2%	2%
Ringere betjening end andre	47%	42%	28%	28%	43%	40%	34%	32%
Chikane	23%	32%	39%	33%	16%	19%	32%	31%
Andet	12%	16%	12%	27%	9%	17%	12%	23%

Samlet set er formerne for oplevet diskriminationen de samme i 2016 som i 2015. Det er som nævnt især at blive ignoreret/bevidst overset. Af de diskriminerede angiver 50 % netop at blive ignoreret/overset. Herudover er det tilråb (38 %), ringere betjening end andre (32 %) samt chikane (31 %), der udgør de mest almindelige former for diskrimination. Derimod er det kun få af borgerne, der har oplevet hærværk eller fysisk vold. Tallene fra 2016 og 2015 er stort set identiske.

Indvandrergupperne skiller sig ud ved, at flere personer har oplevet de forskellige diskriminationsformer. Især har flere oplevet sig ignoreret/bevidst overset. I 2016 gælder det for 56 % af borgere med ikke vestlig oprindelse og 62 % af borgere med anden vestlig oprindelse. Samtidig er der markant flere, der oplever sig ringere betjent end andre (42 % for ikke-vestlige og 40 % for vestlige).

Kvinder oplever oftere diskrimination i form af tilråb: 43 % af de diskriminerede kvinder har følt sig diskrimineret i form af tilråb, mens det tilsvarende tal for mænd er 32 %. Mænd føler sig derimod oftere diskriminerede i forhold til kvinder i form af at modtage ringere betjening end andre (37 % ift. 28 %).

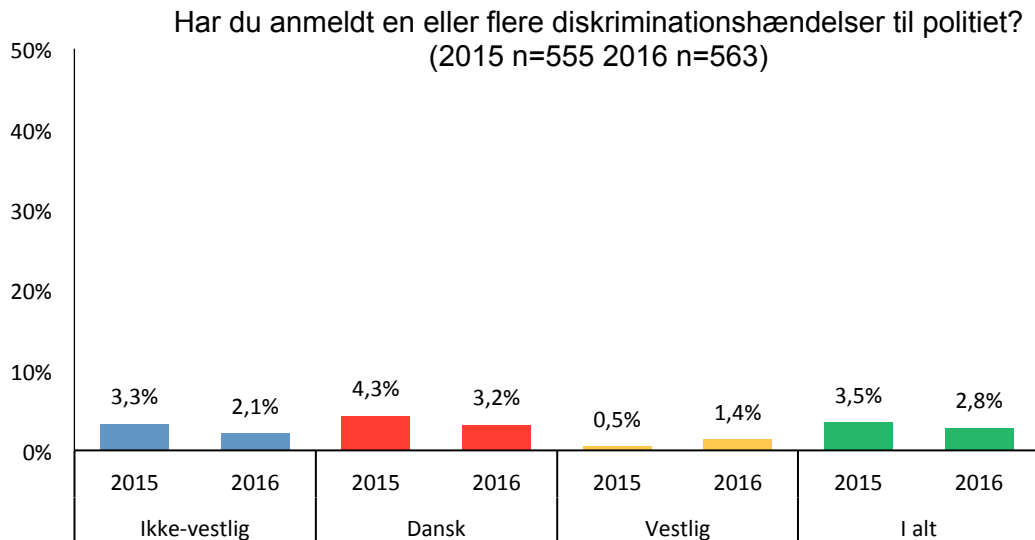
Resultatet minder om tidligere undersøgelser, og det fremgår også tydeligt af tabellen, at der ikke er særlig store forskelle mellem tallene for 2015 og 2016

Anmeldelser og registrering

Undersøgelsen viser, at det er en meget lille andel af borgerne, der har anmeldt eller registreret en diskriminationshændelse.

Figur 5 viser, hvor stor en andel af dem, der har oplevet diskrimination indenfor det sidste år, der har anmeldt en eller flere diskriminationshændelser til politiet.

Figur 5: Andel der har anmeldt en diskriminationshændelse til politiet

Kun 2,8 % af alle, der har oplevet diskrimination, har altså anmeldt en eller flere hændelser til politiet. Selvom det umiddelbart ser ud til, at der er store forskelle mellem 2015 og 2016, skyldes dette udelukkende skaleringen på figuren samt et relativt lille n, hvilket betyder, at der skal ganske få respondenter til at rykke ved disse procenter. Tallet svarer desuden ret præcist til niveauet fra tidligere undersøgelser, herunder 2012-inklusionsundersøgelsen, der viste, at 3 % havde anmeldt oplevet diskrimination til politiet (KK, 2012:19).

Blandt yderligere specificerede svarmuligheder viser undersøgelsen også, at der næsten ikke er anvendt kontakt eller foretaget registrering hos en retshjælpsorganisation, interesseorganisation, Borgerrådgiveren, en fagforening, Ligebehandlingsnævnet eller Institut for Menneskerettigheder.

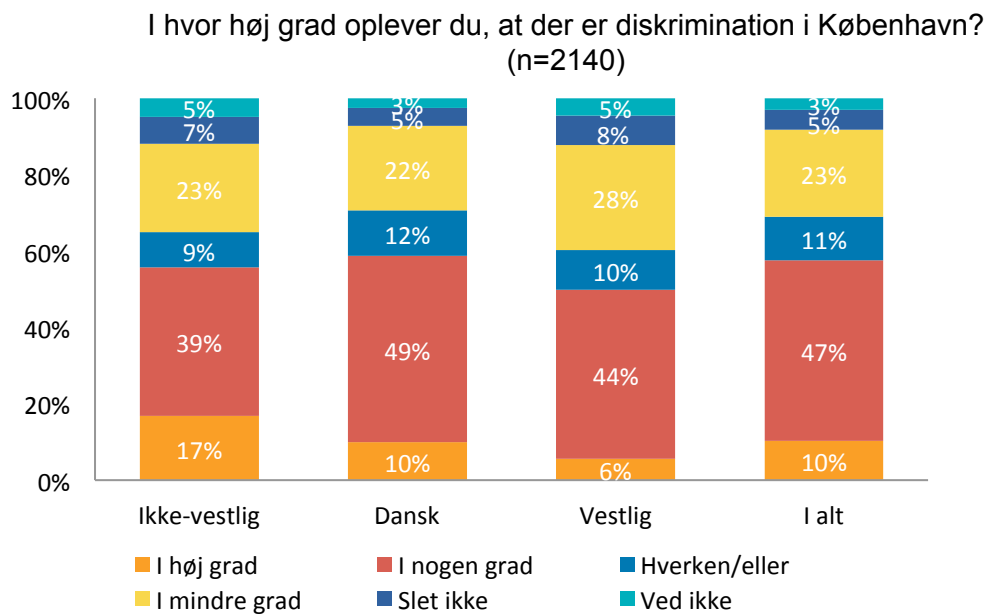
Det lave antal anmeldelser afspejler endvidere forskning og undersøgelser på området, der fremhæver mørketal som et generelt problem. At oplevet diskrimination ikke anmeldes kan bl.a. hænge sammen med: manglende viden om hvad diskrimination er, at diskrimination er ulovligt, hvordan man anmelder, at det kan være svært at bevise, frygt for ikke at blive taget alvorligt, frygt for konsekvenser, at man ikke orker besværet, at det tager for meget tid m.m.

Oplevet diskrimination i København

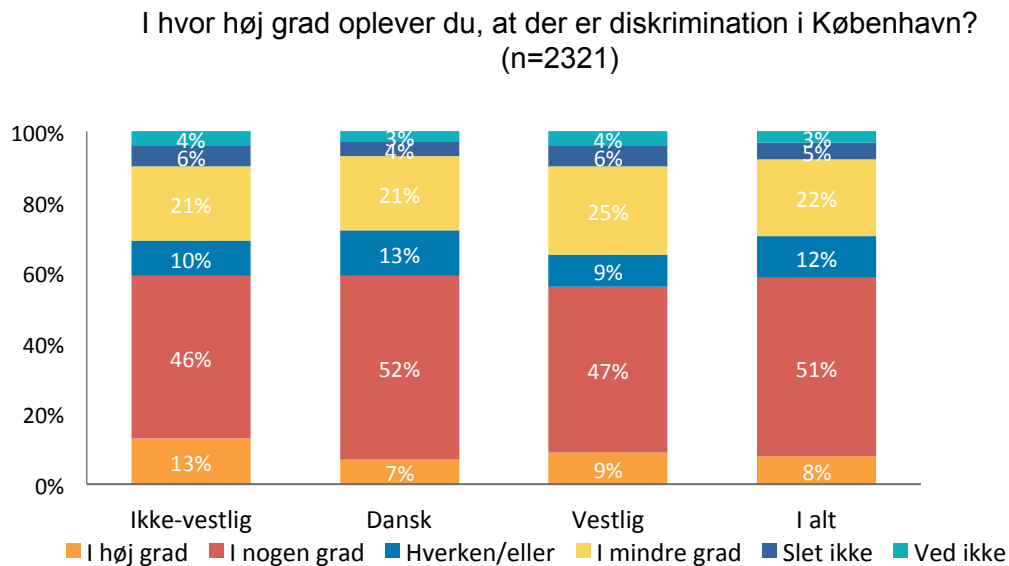
Endelig er borgerne blevet stillet spørgsmål, der går på deres generelle opfattelse af, i hvilken udstrækning der forekommer diskrimination i København.

Figur 6 og 7 viser, i hvilken grad borgerne oplever, at der generelt forekommer diskrimination i København.

Figur 6: Oplevelse af det generelle diskriminationsniveau i København 2016

Figur 7: Oplevelse af det generelle diskriminationsniveau i København 2015

I 2016 er den generelle oplevelse af diskrimination i København på niveau med resultatet i 2015. 6 ud af 10 oplever "i høj grad" eller "i nogen grad", at der forekom diskrimination (57 % i 2016 mod 59 % i 2015). Begge undersøgelsers tal er noget større end i inklusionsundersøgelsen foretaget i 2012, hvor det var godt 4 ud af 10 borgere, der i høj eller nogen grad oplevede, at der forekom diskrimination (KK, 2012: 20). Opfattelsen af det generelle diskriminationsniveau går på tværs af oprindelsesgrupperne. Der er dog signifikant flere ikke-vestlige borgere (17 %) end borgere med dansk oprindelse (10 %), der oplever, at diskrimination "i høj grad" forekommer.

Helt generelt oplever kvinder en højere grad af diskrimination i København end mænd. Specifikt oplever 65 % af de kvindelige borgere, at der er diskrimination i København i nogen eller høj grad, hvor det tilsvarende tal for de mandlige borgere er 50 %. Blandt borgerne af ikke-vestlig oprindelse er der en klar tendens til, at den oplevede grad af diskrimination i København er større, desto længere tid borgeren har opholdt sig i Danmark. Eksempelvis angiver 41 % af dem, der har været i Danmark i 0-2 år, at de oplever, at der i høj eller nogen grad er diskrimination i København, mens det tilsvarende tal for dem, der har været i Danmark i over 16 år, er hele 63 %.

4. Anerkendelse af demokratiske værdier og politiske forhold

Som en del af den samlede afdækning belyses indikator 1: Anerkendelse af demokratiske værdier.

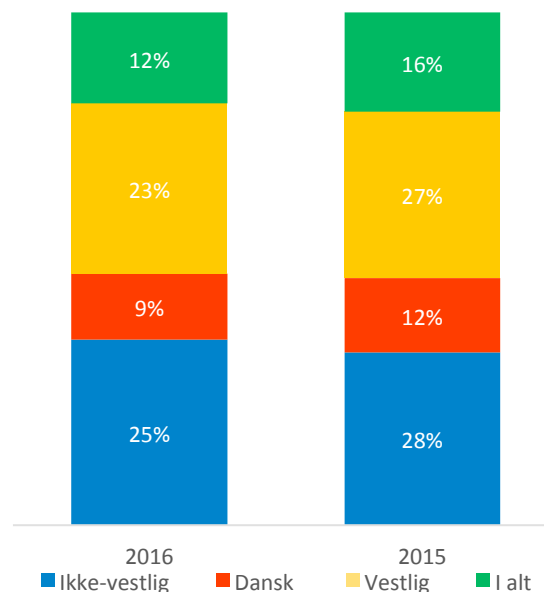
Indikatortemaet omhandler holdning til det politiske system som demokratisk samt holdning til indflydelse fra religionsopfattelser og religiøse ledere.

Figur 8, 9, 10 og 11 viser, hvor store andele af borgerne der har en positiv holdning til fire forskellige styreformer. Dvs. de svarer "meget godt" eller "temmelig godt" til spørgsmålet: "Hvor godt eller dårligt synes du om disse forskellige måder at regere Danmark på?". De fire udsagn om de forskellige styreformer fremgår af figurerne.

De fire udsagn analyseres og vurderes nærmere i de efterfølgende underafsnit.

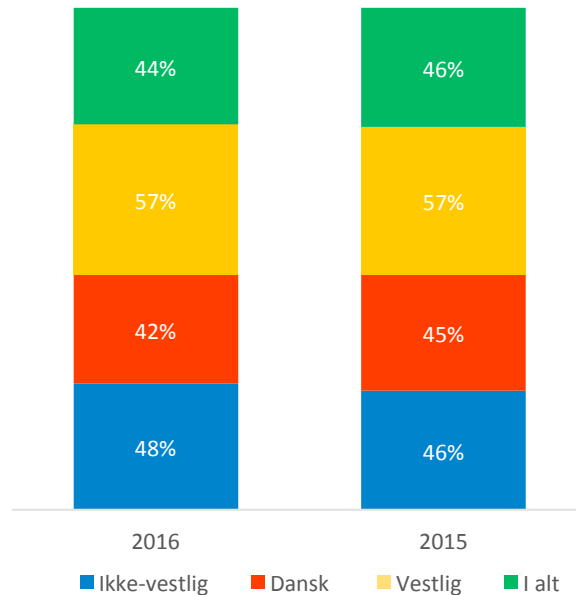
Figur 8: Andel borgere med positiv holdning til styreform med stærk leder

"At landet har en stærk leder, der ikke behøver
bekymre sig om Folketing og valg"
(2016 n=2102, 2015 n=2276)

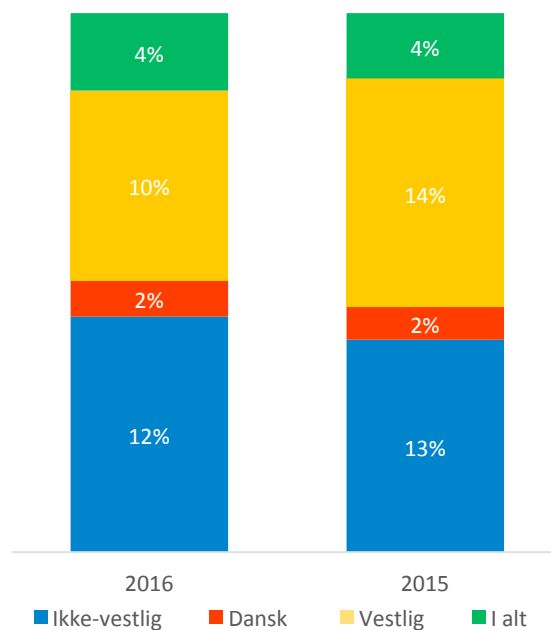
Figur 9: Andel borgere med positiv holdning til ekspertstyre

"At eksperter, og ikke regeringen, træffer beslutninger efter, hvad de mener, er bedst for landet" (2016 n=2102, 2015 n=2276)

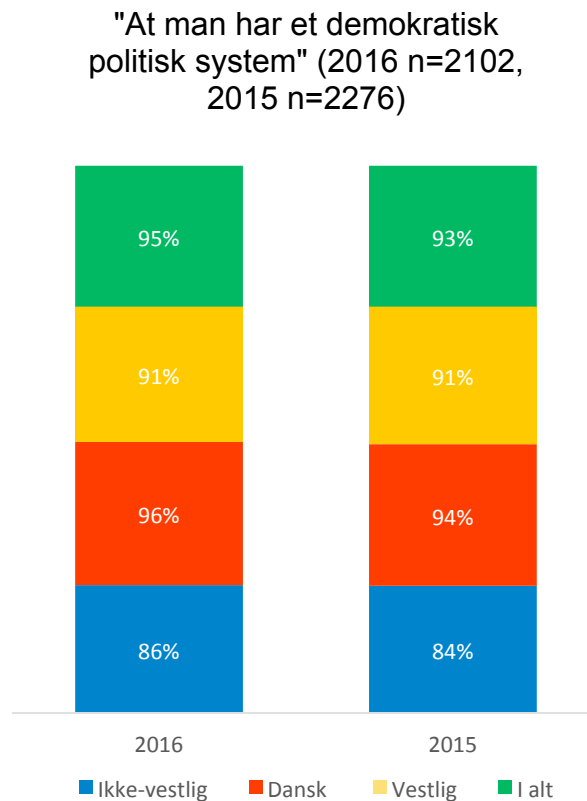

Figur 10: Andel borgere med positiv holdning til militærstyre.

"At militæret styrer landet" (2016 n=2102, 2015 n=2276)

Figur 11: Andel borgere med positiv holdning til et demokratisk system.

At en stærk mand styrer landet

12 % af borgerne finder det i 2016 "godt" eller "temmelig godt", hvis en stærk mand styrer landet uden at bekymre sig om folketing og valg. Som det fremgår af figuren ovenfor, er der også her stor overensstemmelse mellem tallene fra 2015 og 2016. Resultatet fra 2016 blandt unge borgere i Københavns Kommune er nogenlunde på niveau med den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske grupperes værdier" fra 2007, der viser et samlet ønske om en stærk leder på 23 %.

Imellem oprindelsesgrupperne er der en signifikant forskel. 12 % af alle borgerne finder det "godt" eller "temmelig godt" med en styreform, hvor en stærk leder styrer landet. Holdningen udtrykkes i højere grad i gruppen af andre vestlige borgere (23 %) samt ikke-vestlige borgere (25 %).

At eksperter styrer landet

44 % af borgerne finder det i 2016 "godt" eller "temmelig godt", hvis landet har en stærk leder, havde en styreform med eksperter, der styrer landet. På tværs af oprindelsesgrupperne er niveauet ens, og hermed ikke udtryk for nogen væsentlig forskel. Dette aktuelle undersøgelsesresultat blandt unge borgere i Københavns Kommune er igen på niveau med 2015-tallene og undersøgelsesresultatet fra den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske grupperes værdier" fra 2007, der finder, at 47 % af befolkningen

ønsker dette.

At militæret styrer landet

Ønsket om at militæret styrer landet, forekommer samlet set hos en meget lille del af borgerne i 2016 (4 %). Der er ikke nogen nævneværdig forskel mellem 2015 og 2016. Interessen herfor er større blandt borgere med anden vestlig baggrund (10 %) samt ikke-vestlig baggrund (12 %), hvilket er en signifikant forskel.

Dette aktuelle undersøgelsesresultat blandt unge borgere i Københavns Kommune i 2016 er på niveau med undersøgelsen fra 2015 samt den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske gruppers værdier" fra 2007, der viser et samlet ønske om militært styre på 8 % og en lidt større andel af ikke-vestlige borgere, der ønsker militært styre.

Ønske om et demokratisk politisk system

Samlet set er opbakningen til et demokratisk politisk system stor: 95 % af borgerne synes i 2016 godt eller temmelig godt om denne styreform. Der er ikke nogen nævneværdig forskel mellem 2015 og 2016. Ikke-vestlige borgere skiller sig dog ud ved en lavere andel på 86 %, der er positive over for det demokratiske system, hvilket er en anelse højere andel end i 2015, men dog ikke en signifikant forskel.

Det aktuelle undersøgelsesresultat blandt unge københavnere er endvidere nogenlunde på niveau med resultatet i den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske gruppers værdier" fra 2007, hvor den samlede opbakning til de demokratiske principper er på 97 %¹. I den undersøgelse var der også forskelle mellem personer med dansk oprindelse og ikke-vestlige grupper (Baggrundsrapport, marts 2007, udarbejdet af Tænketanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark).

Nærmere analyse viser, at der blandt borgerne af ikke-vestlig oprindelse er en tendens til, at opbakningen til de alternative styringsformer i form af en stærk leder, eksperter eller militær daler i takt med, at man har opholdt sig i landet i længere tid. Eksempelvis er andelen, der bakker op om militærstyre blandt dem, der har været i Danmark i 0-2 år, hele 29 %, mens den kun er 6 % for dem, der har været i landet i mere end 16 år. Ligeledes angiver 49 % af dem, der har været i landet i mindre end to år, at en styreform med en stærk leder uden parlamentarisk kontrol ville være en god styreform, mens tallet kun er 15 % for dem, der har været i landet i mere end 16 år. Til gengæld er den eksplicitte opbakning til et demokratisk politisk system en anelse mere stabil, men dog stigende: Andelen, der angiver demokrati som et godt system efter 0-2 år i Danmark, er således på 75 %, mens den er på 89 % efter mere end 16 år i landet.

---

¹ Denne undersøgelse er foretaget på landsplan og medtager kun indvandrere, der har været i landet i mindst 3,5 år.

² Undersøgelsen er en årlig landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt nydanskere, som har boet i Danmark i mindst tre år, og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover.

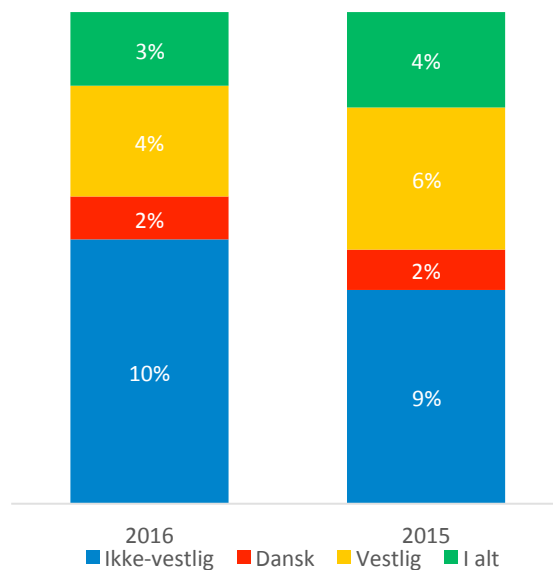
Indflydelse fra religion og religiøse ledere

Figur 12, 13, 14 og 15 viser, hvor store andele af borgerne, der har en positiv holdning til fire forskellige udsagn om religion og religiøse ledere. Dvs. de har svaret "enig" eller "helt enig" til udsagnet. De fire udsagn fremgår af figurene.

Disse analyseres og vurderes nærmere i de efterfølgende underafsnit.

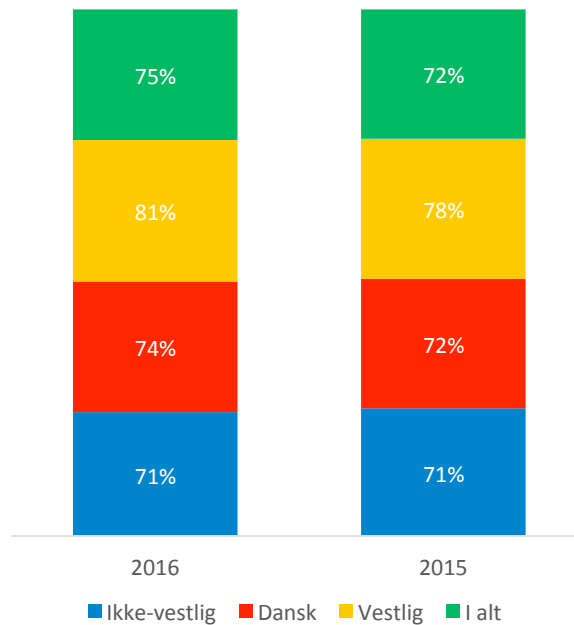
Figur 12: Holdning til ikke religiøse politikeres egnethed.

"Politikere, som ikke er religiøse, er uegnede til at bestride offentlige stillinger"
(2016, n=2102. 2015, n=2275)

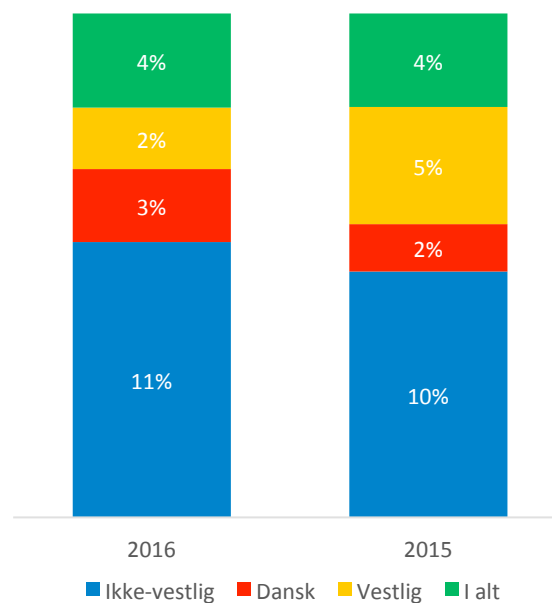
Figur 13: Holdning til præsters indflydelse på valg.

"Præster og andre religiøse ledere skal ikke påvirke hvordan folk stemmer ved valgene" (2016, n=2102. 2015, n=2275)

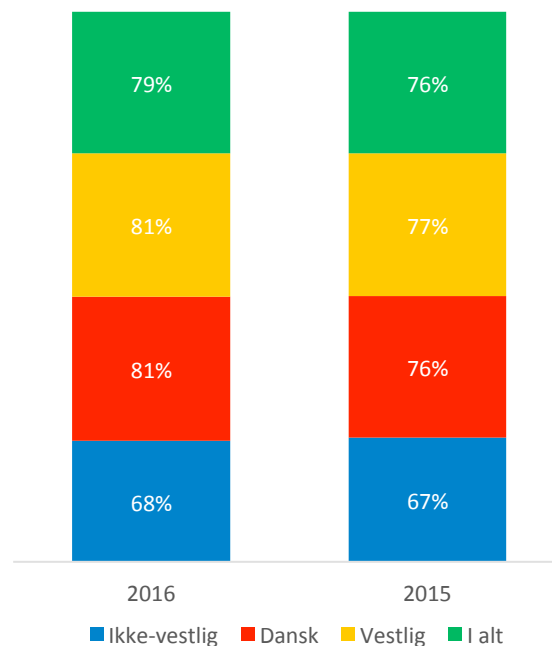
Figur 14: Holdning til personer med stærk religiøs tro i offentlige stillinger.

"Det ville være bedre for Danmark, hvis der var flere mennesker med en stærk religiøs tro i offentlige stillinger" (2016, n=2102. 2015, n=2275)

Figur 15: Holdning til præsters indflydelse på regeringsbeslutninger.

"Præster og andre religiøse ledere skal ikke påvirke regeringsbeslutninger i Danmark"
(2016, n=2102. 2015, n=2275)

Ikke religiøse politikeres egnethed i offentlige stillinger

Det fremgår af Figur 12, at kun 3 % af borgerne i 2016 mener, at politikere, der ikke er religiøse, er uegnede til at bestride offentlige stillinger.

Andelene har kun forskudt sig ganske få procentpoint mellem de to undersøgelser fra 2015 og 2016, og er ikke af væsentlig karakter.

Igen er dette lidt lavere end befolkningsresultatet fra den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske grupperes værdier" fra 2007, der viser, at i alt 8% mener, at ikke religiøse politikere er uegnede til offentlige stillinger.

Præsters indflydelse på valg

Det fremgår af Figur 13, at 75 % af borgerne i 2016 mener, at præster og religiøse ledere *ikke* skal påvirke, hvordan folk stemmer ved valg, udviklingen fra 2015-2016 er ikke væsentlig.

Som det fremgår, er resultaterne fra 2015 og 2016 blandt unge borgere i Københavns Kommune begge lavere end den landsdækkende VID-befolkningsundersøgelse "Etniske grupperes værdier" fra 2007, der viser, at i alt 85 % ikke ønsker indflydelse fra præster og

religiøse ledere på stemmeafgivningen.

Personer med stærk religiøs tro i offentlige stillinger

Det fremgår af Figur 14, at kun 4 % af borgerne i 2016 mener, at det ville være bedre for Danmark, hvis der var flere mennesker med stærk religiøs tro i offentlige stillinger, nøjagtig samme andel som i 2015.

I gruppen af borgere med ikke-vestlig baggrund er andelen signifikant større (11 %).

Resultaterne fra 2015 og 2016 blandt unge borgere i Københavns Kommune er stort set ens, men begge er lavere end befolkningsresultatet fra den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske grupperes værdier" fra 2007, der viser, at i alt 18 % ønsker flere mennesker med stærk religiøs tro i offentlige stillinger. Også her gælder det, at ønsket er oftere forekommende hos personer med ikke-vestlig baggrund.

Præster og religiøse leders indflydelse på regeringsbeslutninger

Som det fremgår af figurerne, er resultatet blandt unge borgere i Københavns Kommune fra 2016 stort set på niveau med resultatet fra 2015

Det fremgår af Figur 15, at 79 % af borgerne i 2016 mener, at præster og religiøse ledere *ikke* skal påvirke regeringsbeslutninger.

I gruppen af borgere med ikke-vestlig baggrund er andelen signifikant mindre (68 %).

Desuden er de generelle andele for 2016 på nogenlunde samme niveau med den landsdækkende VID-undersøgelse "Etniske grupperes værdier" fra 2007, der viser, at i alt 83 % ikke ønsker indflydelse fra præster og religiøse ledere på regeringsbeslutninger. Også her er der nogle grupper af ikke-vestlige borgere, hvor niveauet er noget lavere.

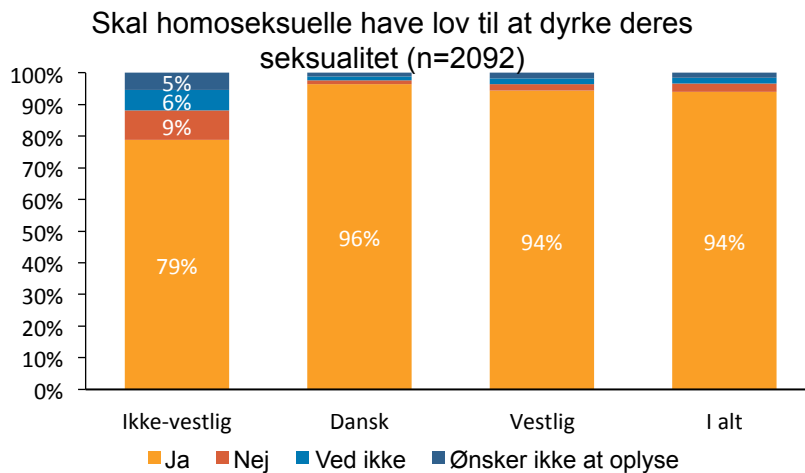
På samme måde som med spørgsmål om styreformer er der også i forbindelse med spørgsmålene om religion og offentlige embeder en tendens til, at jo længere man som borger med ikke-vestlig baggrund har opholdt sig i Danmark, desto mere moderat/sekulært besvarer man disse spørgsmål. Eksempelvis mener 15 % af borgerne med ikke-vestlig baggrund, der har opholdt sig i Danmark i 0-2 år, at politikere, som ikke er religiøse, er uegnede til at bestride offentlige stillinger, mens det tilsvarende tal for dem, der har opholdt sig i Danmark i mere end 16 år, er 8 %. Samme tendens gælder de øvrige spørgsmål i denne kategori.

Holdning til homoseksualitet

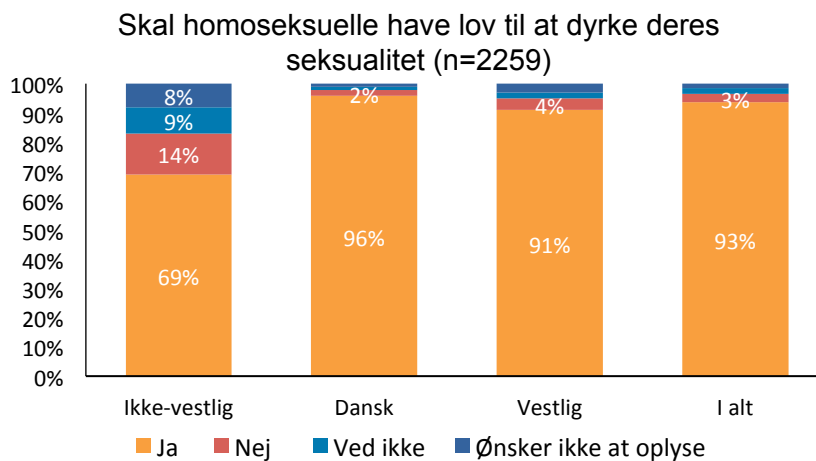
Som selvstændigt tema afdækkes borgernes holdning til homoseksualitet ud fra spørgsmål om, hvorvidt homoseksuelle skal have lov til at dyrke deres seksualitet.

Figur 16 og 17 viser svarfordelingen på spørgsmålet: "Skal homoseksuelle have lov til at dyrke deres seksualitet?"

Figur 16: Svarfordeling på spørgsmål om homoseksualitet. 2016

Figur 17: Svarfordeling på spørgsmål om homoseksualitet. 2015

Overordnet set mener 94 % af borgerne i 2016, at homoseksuelle skal have lov til at dyrke deres seksualitet, hvilket er næsten identisk med tallet fra 2015. Blandt borgere med Ikke-vestlig oprindelse er der signifikant stigning i andelen der mener, at homoseksuelle skal have lov til at dyrke deres seksualitet, fra 69 % i 2015 til 79 % i 2016.

5. Ligestilling

I det følgende afsnit afdækkes indikator 4: Ligestilling mellem køn. Ligestillingen vurderes ud fra fire ligestillingsmæssige aspekter: a) Have et arbejde, b) Arve efter et dødsfald i den nærmeste familie, c) Få forældremyndighed over fælles børn efter en skilsmisse samt c) Blive skilt.

Tabel 15 viser udviklingen i graden af borgerne der er enige i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at have et arbejde, arve, få forældremyndighed og blive skilt.

Tabel 15: Holdning til ligestillingsaspekter ud fra andel, der svarer ”enig” eller ”helt enig” til, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at...

	Ikke-vestlig		Dansk		Vestlig		I alt	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
	929	628	690	534	622	890	2270	2098
Have et arbejde	95%	98%	98%	99%	97%	98%	97%	98%
Arve efter et dødsfald i den nærmeste familie	86%	90%	98%	98%	93%	94%	96%	96%
Få forældremyndighed over fælles børn efter en skilsmisse	87%	92%	97%	98%	93%	95%	95%	96%
Blive skilt	88%	93%	97%	98%	95%	96%	96%	97%

98 % af borgerne mener i 2016, at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at have et arbejde. Dette aspekt er der stor enighed om på tværs af oprindelsesgrupper.

96 % af borgerne mener i 2016, at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at arve efter dødsfald i den nærmeste familie. Her skiller ikke-vestlige borgere sig ud ved ”kun” at have en andel på 90 %, der er enige i dette.

96 % af borgerne mener i 2016, at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at få forældremyndighed over fælles børn efter en skilsmisse. Her skiller ikke-vestlige borgere sig igen lidt ud, da der er en andel på 92 %, der er enige i dette.

97 % af borgerne mener i 2016, at mænd og kvinder skal have samme mulighed for at blive skilt. Blandt ikke-vestlige borgere er 93 % enige i dette.

Også på ligestillingsområdet er der en tendens til, at borgerne af ikke-vestlig oprindelse, der har opholdt sig i Danmark i længere tid, har holdninger, der ligger tættere op af holdningerne hos borgerne af dansk oprindelse. Eksempelvis angiver 82 % af borgerne med ikke-vestlig baggrund, der har opholdt sig i Danmark i 0-2 år, at de er delvist enige eller meget enige i, at mænd og kvinder bør have samme mulighed for at få forældremyndighed over børn efter skilsmisse, hvor tallet er 92 % for dem, der har opholdt sig i Danmark i mere end 16 år.

Når vi sammenligner resultaterne med medborgerskabsundersøgelsen fra 2015 ses kun ganske små forskudninger på få procentpoint. Sammenlignes resultaterne med Ankestyrelsens nationale medborgerskabsundersøgelser fra 2016², udarbejdet af Udlændinge-, Integrations- og Boligministeriet, viser der sig en stor overensstemmelse, hvis man ser på, hvor store andele der *ikke* tilslutter sig ligestilling mellem kønnene.

---

² Undersøgelsen er en årlig landsdækkende spørgeskemaundersøgelse blandt nydanskere, som har boet i Danmark i mindst tre år, og personer med dansk oprindelse i alderen 18 år og derover. Medborgerskabsundersøgelsen skal medvirke til at beskrive holdninger til og oplevelser af medborgerskab, ligebehandling og selvbestemmelse i Danmark.

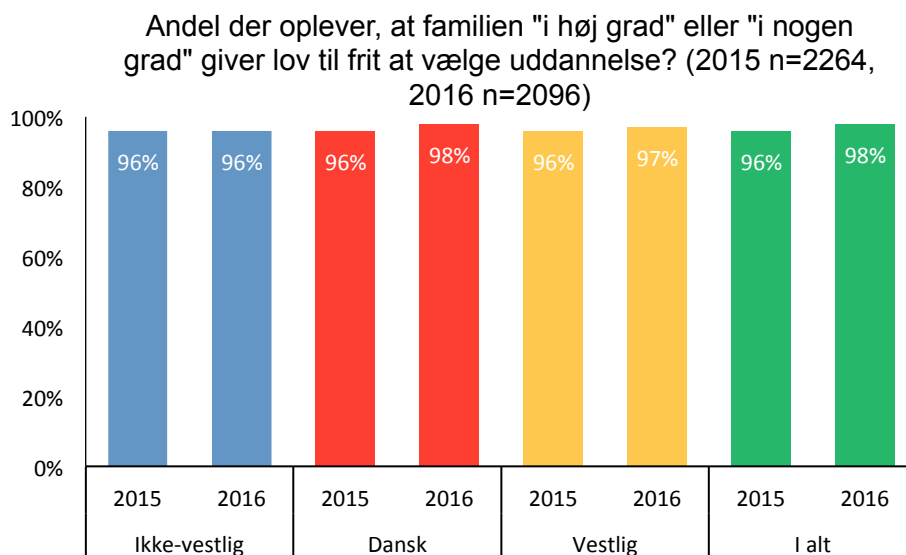
6. Frihed og selvbestemmelse

Indikator 2 og 3: Andelen af 18-29-årige, der får begrænset deres frihed og selvbestemmelse af deres familie med hensyn til valg af kæreste og ægtefælle

I det følgende afsnit belyses de unges oplevelse af selvbestemmelse i forhold til valg af uddannelse, venner og partner (indikator 2 og 3). Det gøres ved at undersøge, hvorvidt familien giver de unge lov til frit at vælge. Nedenfor afdækkes først dette nærmere i forhold til de enkelte spørgsmål.

Figur 18 viser, i hvilken grad borgerne oplever, at deres familie giver lov til frit at vælge uddannelse.

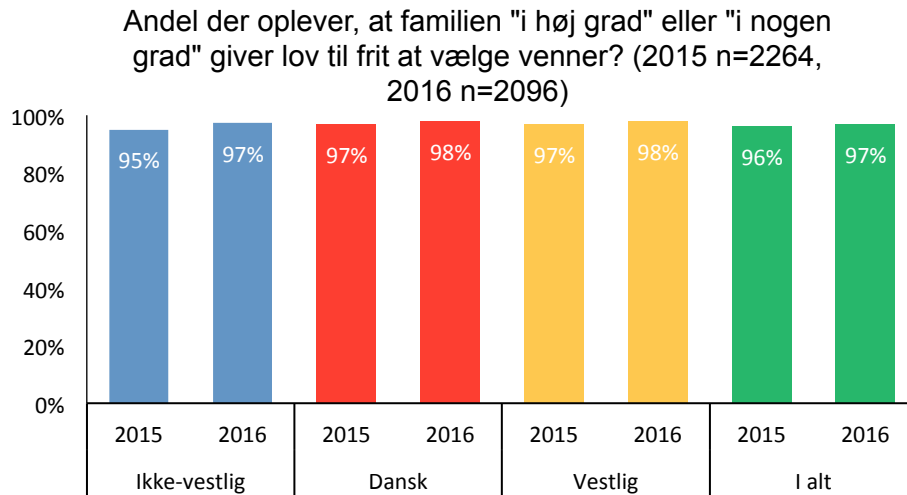
Figur 18: Andel der frit kan vælge uddannelse. Opgjort ud fra andel der svarer ”i høj grad” eller ”i nogen grad”.

Det fremgår af Figur 18, at der kun er sket ganske små, uvæsentlige ændringer mellem 2015 og 2016. 98 % af borgerne i 2016 oplever således frit at kunne vælge uddannelse.

Figur 19 viser i hvilken grad borgerne oplever, at deres familie giver lov til frit at vælge venner.

Figur 19: Andel der frit kan vælge venner. Opgjort ud fra andel der svarer "i høj grad" eller "i nogen grad".

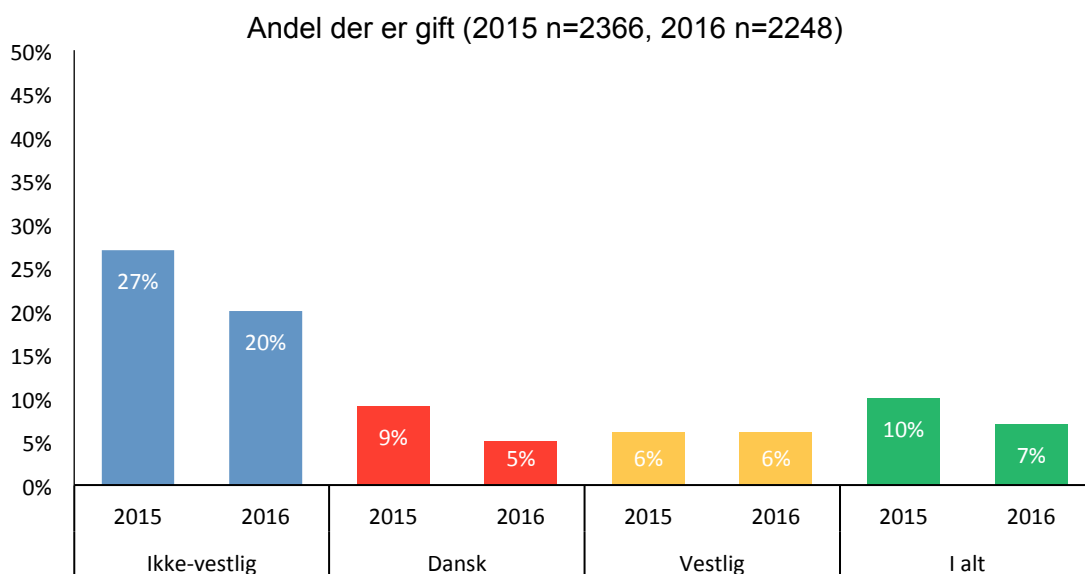

Det fremgår af Figur 19, at der ikke er sket væsentlige ændringer mellem 2015 og 2016. 97 % af borgerne i 2016 oplever frit at kunne vælge venner.

Som anden del af temaet om frihed og selvbestemmelse afdækkes dette endvidere ift. valg af kæreste og ægtefælle. Nedenfor afdækkes dette nærmere i forhold til de enkelte spørgsmål.

Først viser Figur 20, hvor stor en andel af borgerne, der er gift.

Figur 20: Andel der er gift fordelt på oprindelsesgruppe.

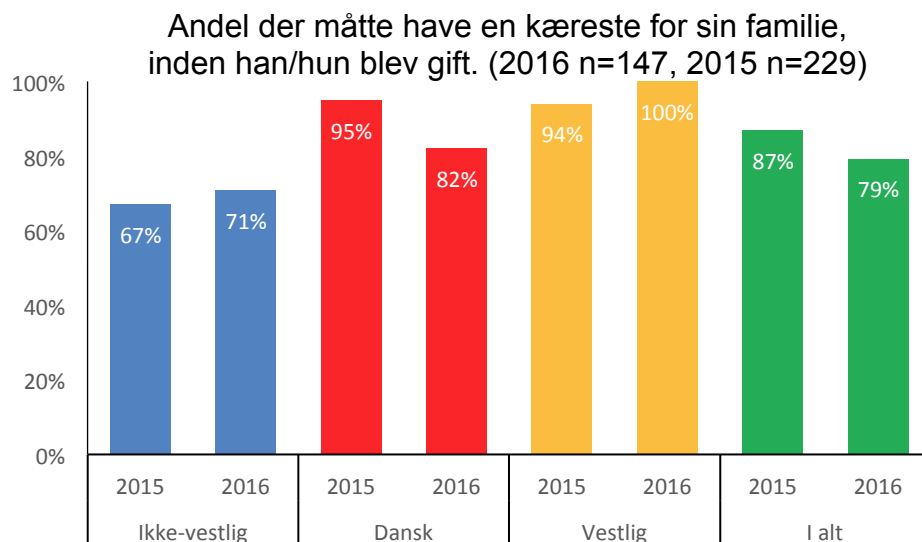

Overordnet set er der kun sket et mindre fald i den samlede andel, der er gift fra 10 % i 2015 til 7 % 2016. Det fremgår, at der er sket et væsentligt fald i andelen, der er gift blandt ikke-vestlige fra 27 % til 20 %. Overordnet set er der væsentlig flere ikke-vestlige borgere, der er gift (20 %).

De efterfølgende spørgsmål er kun stillet til borgere, der er gift.

Figur 21 viser, hvor stor en andel af de gifte borgere, der måtte have en kæreste, før de blev gift. Vær her opmærksom på det lave antal respondenter. Et forhold der gør, at resultaterne ikke fuldt ud kan generaliseres.

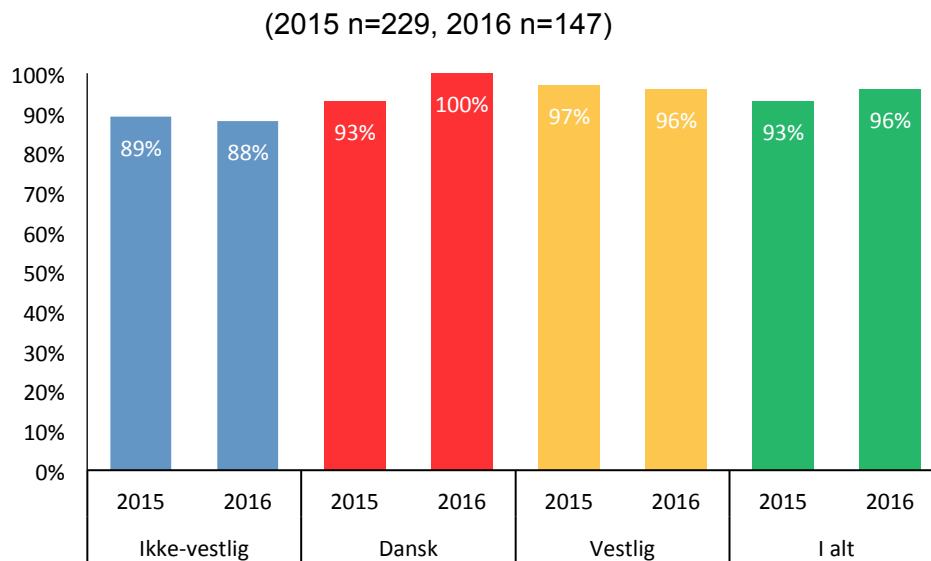
Figur 21 Andel der må have en kæreste for familien, inden de blev gift. Fordelt på oprindelsesgruppe.

Det fremgår af Figur 21, at i 2016 måtte 79 % af de gifte have kæreste, før de blev gift. Dette er 8 procentpoint færre end i 2015, men da kun få respondenter har svaret på spørgsmålet, skal man ikke tillægge ændringen større betydning. Dette bekræftes også af de små ændringer man ser for grupperne mellem 2015 og 2016. Således er andelen af ikke-vestlige, der måtte have en kæreste inden de blev gift, kun steget 5 procentpoint fra 2015 til 2016, hvilket ikke er statistisk signifikant.

Figur 22 viser, hvor stor en andel af de gifte borgere der "i høj grad" eller "i nogen grad" oplever, at familien har givet lov til frit at vælge ægtefælle.

Figur 22: Andel der oplever, at familien har givet lov til frit at vælge ægtefælle. Fordelt på oprindelsesgruppe.

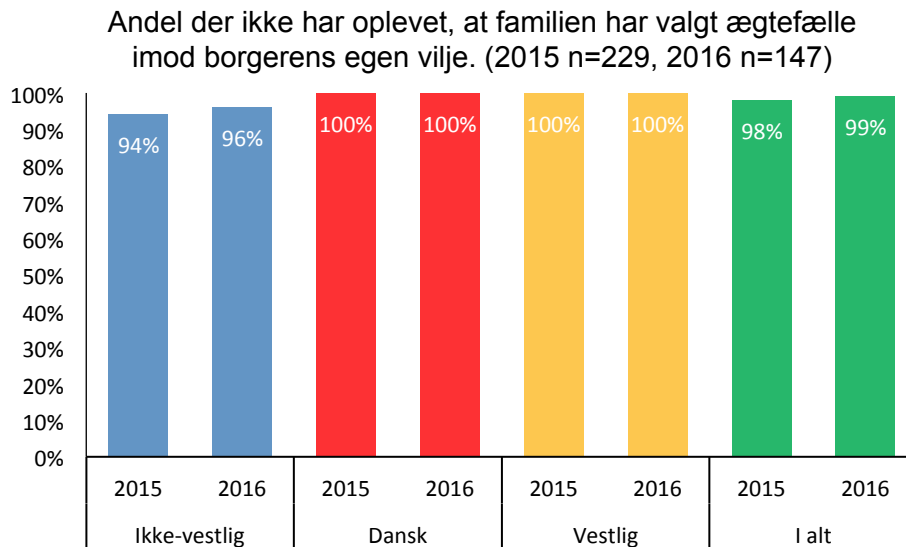

I 2016 har 96 % af de gifte borgere oplevet at have fået lov af familien til at vælge ægtefælle. Der er ikke sket væsentlige ændringer mellem 2015 og 2016.

Figur 23 viser, hvor stor en andel af de gifte borgere der *ikke* har oplevet at familien har valgt deres ægtefælle imod deres vilje.

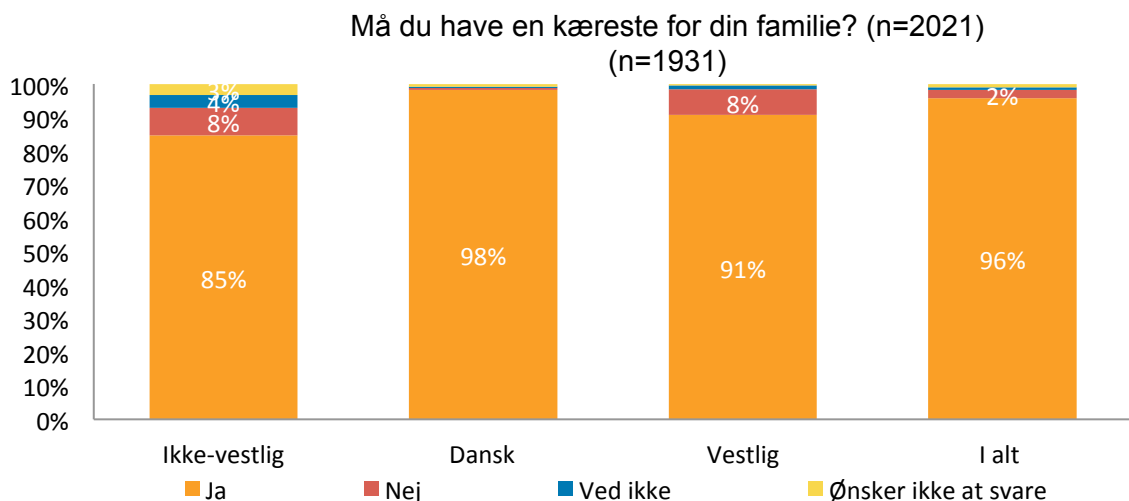
Figur 23: Andel der *ikke* har oplevet, at familien har valgt ægtefælle imod deres vilje. Fordelt på oprindelsesgruppe.

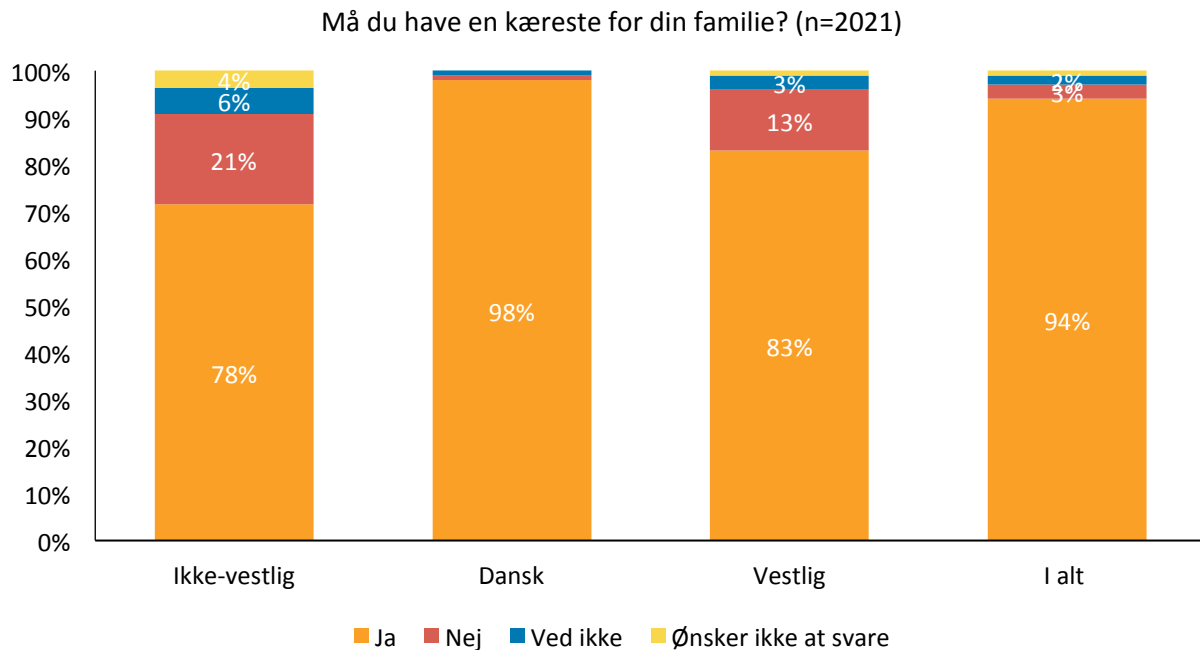
I 2016 har 99 % *ikke* oplevet at være blevet gift med ægtefælle imod deres vilje. Der er ikke sket væsentlige ændringer mellem 2015 og 2016.

De efterfølgende spørgsmål er udelukkende stillet til personer, der ikke er gift. Figur 24 og 25 viser, hvor stor en andel af de ugifte borgere der oplever at måtte have en kæreste for deres familie.

Figur 24: Andel der oplever at må have en kæreste. Fordelt på oprindelsesgruppe. 2016

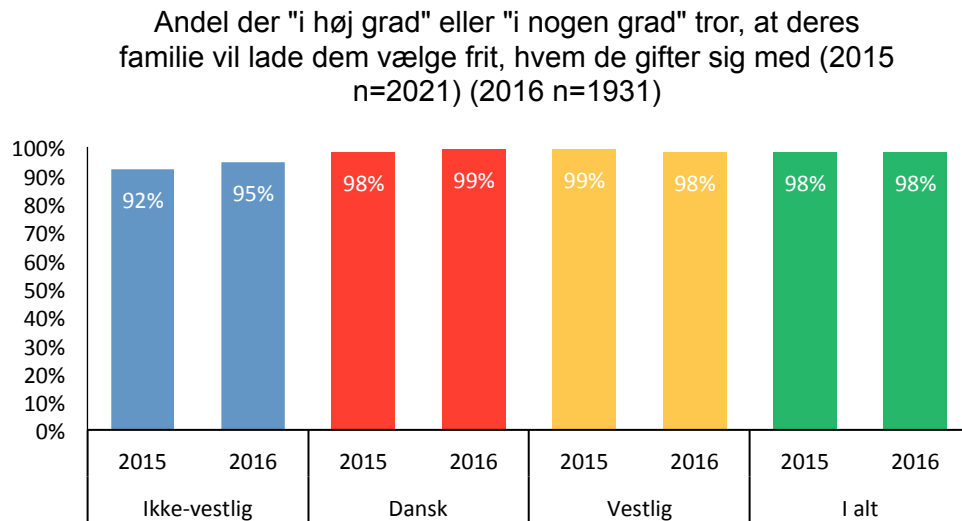
Figur 25: Andel der oplever at må have en kæreste. Fordelt på oprindelsesgruppe. 2015

I 2016 må 96 % af borgerne have en kæreste. Der er ikke sket væsentlige og statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016. Der er dog væsentlig forskel oprindelsesgrupperne imellem. 85 % af ikke-vestlige borgere, 91 % af andre vestlige borgere og 98 % af borgere med dansk oprindelse må have en kæreste.

Figur 26 viser, hvor stor en andel af de ugifte borgere der tror – ”i høj grad” eller ”i nogen grad” - at deres familie vil lade dem vælge frit, hvem de gifter sig med.

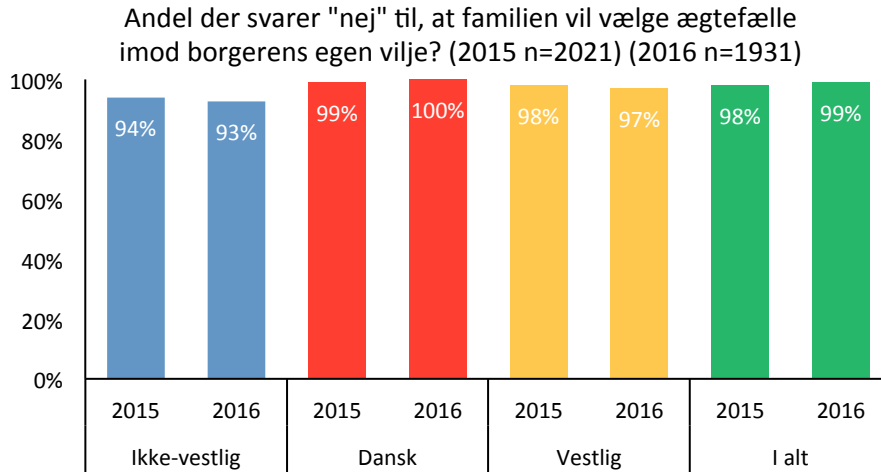
Figur 26: Andel der tror, at deres familie vil lade dem vælge frit, hvem de gifter sig med. Fordelt på oprindelsesgruppe.

I 2016 forventer 98 % af borgerne således i høj eller nogen grad frit at kunne vælge, hvem de gifter sig med. Lidt færre med ikke-vestlig baggrund har denne forventning, men det er ikke statistisk signifikant. Der er ikke sket væsentlige og statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016.

Figur 27 viser, hvor stor en andel af de ugifte borgere der *ikke* mener, at familien vil vælge ægtefælle imod deres vilje.

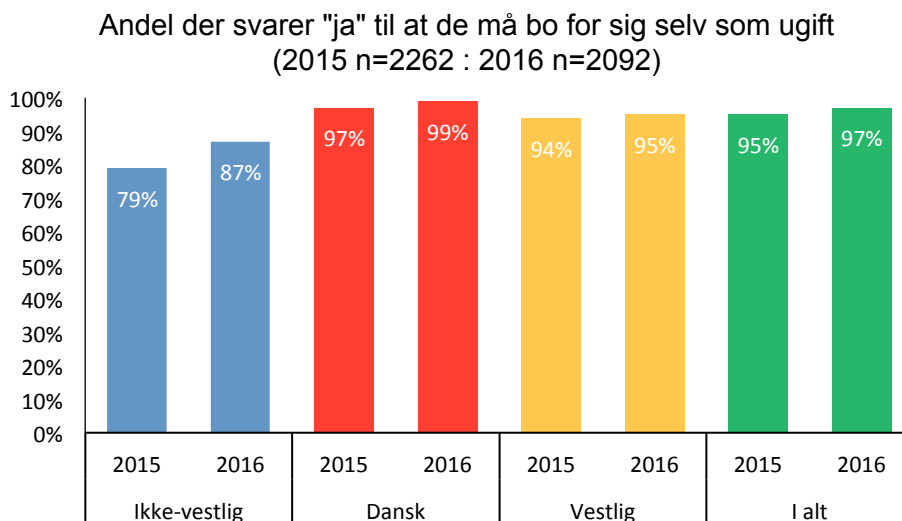
Figur 27: Andel der *ikke* mener, at familien vil vælge ægtefælle imod deres vilje. Fordelt på oprindelsesgruppe.

I 2016 forventer 99 % af borgerne *ikke*, at familien vil vælge ægtefælle imod deres vilje. Lidt færre med ikke-vestlig baggrund svarer "nej" til, at familien vil vælge ægtefælle imod deres vilje, dette er dog ikke statistisk signifikant. Der er ikke sket væsentlige og statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016.

Figur 28 viser, hvor stor en andel af de ugifte borgere der må bo for sig selv som ugift.

Figur 28: Andel der må bo for sig selv som ugift. Fordelt på oprindelsesgruppe.

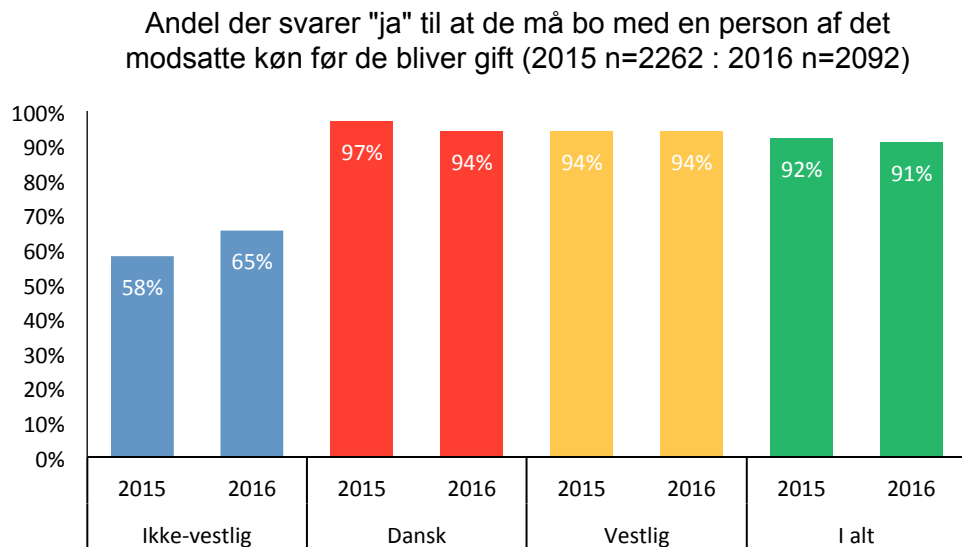

I 2016 må 97 % af borgerne bo for sig selv som ugift. Færre med ikke-vestlig baggrund (86 %) må bo for sig selv som ugift. Der er ikke sket væsentlige og statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016. Der fremstår en tilsyneladende ændring i andelen af

ikke-vestlige, der må bo for sig selv som ugifte (stigning fra 79 % til 87 %), men dette er ikke statistisk signifikant.

Figur 29 viser, hvor stor en andel af de ugifte borgere, der må bo med en person af det modsatte køn, før de bliver gift.

Figur 29: Andel der må bo med en person af det modsatte køn før de bliver gift. Fordelt på oprindelsesgruppe.

91 % af borgerne i 2016 må bo med en person af det modsatte køn, før de bliver gift. Der er ikke sket væsentlige og statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016. Det ser ganske vist ud til, at flere med ikke-vestlig baggrund må bo med en person af det modsatte køn uden at være gift (65 % i 2016 mod 58 % i 2015), men forskellen er ikke statistisk signifikant de to år imellem. Der er god grund til at følge også denne specifikke udvikling tæt i senere undersøgelser, for ændringen *kan* indikere en udvikling, der blot først bliver tilstrækkelig stor og sikker over en lidt længere periode.

Med hensyn til om man som ung må bo med en af det modsatte køn som ugift for sin familie, er der en vis forskel mellem kønnene for borgerne af ikke-vestlig oprindelse i 2016. Her svarer 60 % af kvinderne, at de gerne måtte eller tror, at de gerne måtte bo med en af det modsatte køn som ugifte, mens 69 % af mændene svarer det samme. I 2015 var der ligeledes en kønsforskel at finde blandt borgerne af ikke-vestlig oprindelse med hensyn til, om de måtte eller tror, at de måtte bo for sig selv som ugift. Her svarer 74 % af kvinderne ja, mens 85 % af mændene svarer ja. Også her er der en tendens til, at andelen af borgere af ikke-vestlig oprindelse, der svarer ja til dette spørgsmål, er større for borgerne, der har boet i Danmark i længere tid

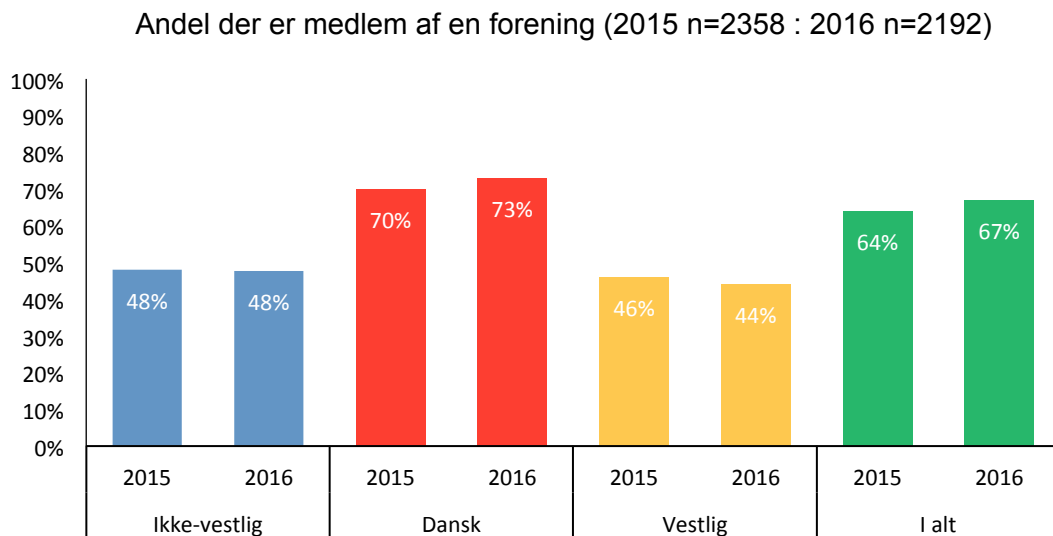
7. Andre sociale forhold

I medborgerskabsundersøgelsen indgår yderligere to medborgerdimensioner:

- Indikator 5: Foreningsmedlemsskab (Figur 30)
- Indikator 6. Generel anerkendelse (Figur 31 og 32)

Figur 30 viser, hvor stor en andel af borgerne der er medlem af en forening.

Figur 30: Andel der er medlem af en forening. Fordelt på oprindelsesgruppe.

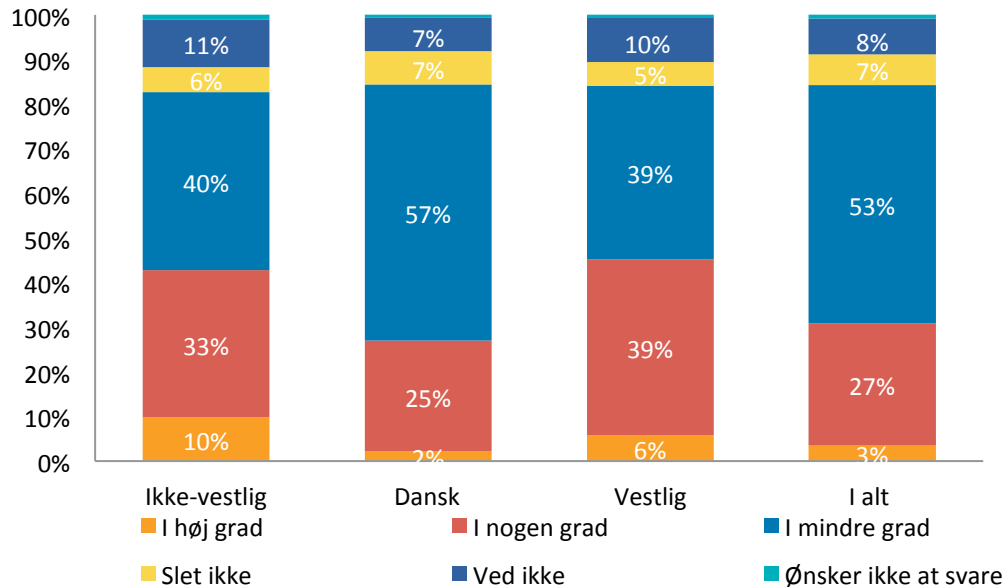

I 2016 er 67 % af borgerne medlem af en forening. Der er ikke sket væsentlige og statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016. Tallet trækkes dog væsentligt op af personer med dansk oprindelse. Blandt andre vestlige og ikke-vestlige grupper er andelen kun henholdsvis 48 % og 44 %.

Figur 31 og 32 viser svarfordelingen på spørgsmål om, i hvilken grad man synes, "...at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet".

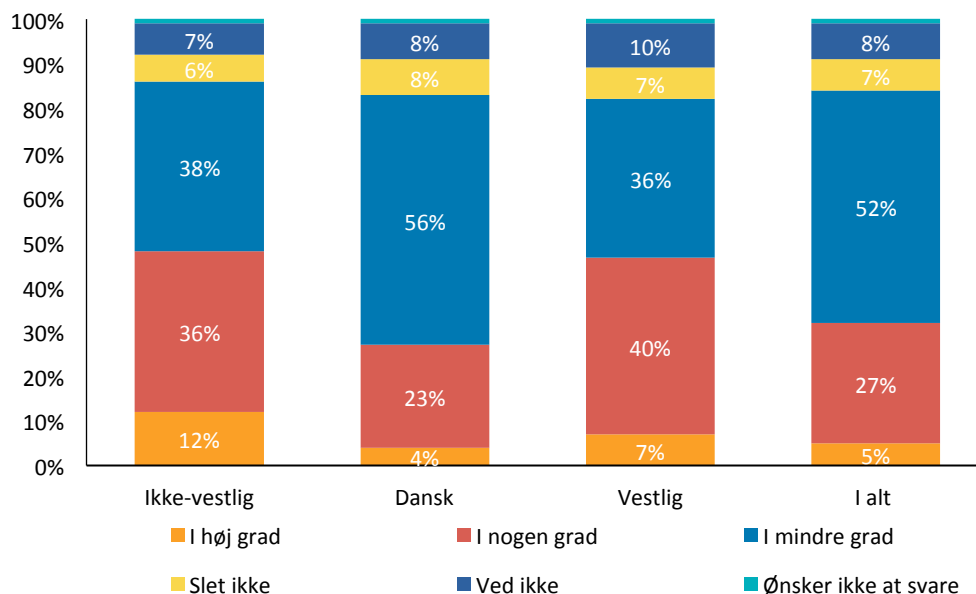
Figur 31: "I hvilken grad synes du, at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet. Fordelt på oprindelsesgruppe. 2016

I hvilken grad synes du, at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet? (2016 n=2176)

Figur 32: "I hvilken grad synes du, at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet. Fordelt på oprindelsesgruppe. 2015

I hvilken grad synes du, at andre i Danmark anerkender den indsats, mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet? (2015 n=2343)

I 2016 er det 30 % af borgerne, der i høj grad eller i nogen grad mener, at andre i Danmark anerkender den indsats mennesker med indvandrerbaggrund yder i samfundet. Der er kun ganske små og ikke statistisk signifikante ændringer mellem 2015 og 2016.

Der er således også i 2016 den forskel mellem grupperne, at borgere med anden oprindelse end dansk i højere grad end borgere med dansk oprindelse oplever dette. Hos andre vestlige borgere er det 45 %, og blandt ikke-vestlige borgere er det 43 %, hvorimod det for den danske oprindelsesgruppe kun er 27 %.

8. Metode

Dette metodeafsnit uddyber metodologien i hele undersøgelsesprocessen fra spørgeskemadesign til dataindsamling, databehandling og rapportering.

Undersøgelsen blev første gang gennemført i 2015 og er gentaget i 2016. Den aktuelle undersøgelse udgør således undersøgelse nr. 2 i rækken af undersøgelser blandt unge københavnere. Undersøgelsen giver et aktuelt statusbillede for år 2016, og viser samtidig udviklingstendenser i forhold til sidste års måling.

Overordnet undersøgelsesstrategi

Undersøgelsen foretages blandt borgere bosiddende i Københavns Kommune. Den primære målgruppe defineres som personer, der bor i Københavns Kommune, er 18-29 år og har en ikke-vestlig baggrund i form af, at enten de selv eller deres forældre er født i et ikke-vestligt land.³

For at kunne give en kvalificeret vurdering af målgruppens svarafgivelser sammenholdes resultaterne med kontrolgrupper af borgere med henholdsvis dansk- og anden vestlig oprindelse. I forhold til andre undersøgelser adskiller den aktuelle sig dermed også ved en udvidet mulighed for sammenligning med kontrolgrupper ved at medtage personer med andet vestligt oprindelsesland som en særskilt gruppe. Dette er en meget relevant udvidelse af kontrolmulighederne, da det bl.a. gør det muligt at undersøge, om svarforskelle mellem indvandrere/efterkommere og etniske danskere er særlige for borgere med oprindelse i ikke-vestlige lande, eller om de også findes hos indvandrere og efterkommere med vestlig baggrund.

Delpopulationer og stikprøver

Der har været fokus på at opnå en repræsentativ stikprøve. Der er blevet foretaget en stratificeret udvælgelse, hvor populationen er inddelt i tre gensidigt udelukkende dele: indvandrere og efterkommere med ikke-vestlig baggrund, indvandrere og efterkommere med vestlig baggrund og etniske danskere. I hvert strata er der foretaget simpel tilfældig udvælgelse. Med udgangspunkt i en forventning om forskelle i svarprocenter mellem de tre strata er indvandrere med både ikke-vestlig og vestlig baggrund oversamlet i forhold til populationen, mens de etniske danskere er undersamlet. Dette skyldes, at vi vil være sikre på at opnå et robust datagrundlag blandt indvandrergupperne. Dette betyder umiddelbart, at data ikke er repræsentativ i forhold til den etniske sammensætning af

---

³ I tidligere undersøgelser har det endvidere været stillet som kriterium, at borgeren har boet i Danmark i mindst tre år. Kriteriet er undladt i nærværende undersøgelse med henblik på samtidig at afdække eventuelle forskelle afhængigt af længden af ens ophold i Danmark.

populationen af unge borgere i Københavns Kommune. Dette er der efterfølgende korrigeret for ved at foretage proportional opregning til populationen i de sammenhænge, hvor der analyseres på det samlede udsnit af borgerne. I de samlede analyser repræsenteres de respektive gruppers besvarelser således, at det svarer til deres andel af den samlede unge borgergruppe i København.

Moos-Bjerre og Lange har forestået stikprøveudtrækningen på baggrund af populationsudtag foretaget af CPR-registeret.

Tabel 16: Oversigt over population og stikprøver

	Population	Stikprøve	
		Brutto	Korrigeret
Ikke-vestlig oprindelse	20.594*	2.200	2.101
Dansk oprindelse	115.868*	1.200	1.186
Anden vestlig oprindelse	18.250*	2.150	2.078
I alt	154.712*	5.550	5.365

*Kilde: DST tabellen "Folketal den 1. i kvartalet efter område, tid, herkomst, alder og køn", 3. Kvartal 2016.

Det fremgår af Tabel 15, at populationen af borgere i alderen 18-29 år i 3. kvartal 2016 er 154.712 i alt. Heraf udgør borgere med ikke-vestlig baggrund 20.594, unge borgere med dansk oprindelse udgør 115.868 og unge borgere med anden vestlig baggrund 18.250. Den udtrukne stikprøve er på i alt 5.550. Den korrigerede stikprøve er derimod på 5.365, fordi der fratrækkes personer, som det efterfølgende viser sig, ikke længere bor i København eller ikke bor på den registrerede bopælsadresse. Det kommer især til udtryk ved modtaget returpost. En del af forklaringen herpå kan tilskrives det forhold, at der i undersøgelsen også indgår personer, der har kortere ophold i Danmark, så fx udvekslingsstuderende kan være fraflyttet Danmark uden at lade det registrere (rettidigt), og at der derfor forekommer en lidt større usikkerhed på de CPR-registerbaserede bopælsoplysninger. Af den korrigerede bruttostikprøve er knap 13% kontaktet via MBLA panel og de resterende godt 87% er kontaktet postalt med fysisk brev.

Definition landegrupper

Definitionerne af landegrupperne anden vestlig og ikke-vestlig følger Danmarks Statistiks definitioner. *Andre vestlige lande* omfatter EU 27-lande, Norge, Island, USA, Canada, Australien, New Zealand, Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Schweiz og Vatikanstaten. Alle øvrige lande betegnes *ikke-vestlige lande*.

Datakilde

CPR-registeret er datakilden for populationsopgørelser, stikprøveudtrækning samt kontaktoplysninger på stikprøve medlemmerne. Det er statusudtræk fra CPR pr. 8. august 2016, der danner baggrund for databearbejdningen. CPR-data er af forholdsvis høj kvalitet og særdeles velegnet til denne undersøgelse. Heraf er præcisionen på bopælsstatus naturligvis vigtig for at ramme den ønskede målgruppe. Usikkerheden på den samlede befolkning er få promille, men usikkerheden er dog noget større i denne undersøgelse, fordi der indgår personer, der er flyttet ind og ud af Danmark. Dette forhold gælder ikke mindst i denne undersøgelse, hvor det er besluttet også at inkludere indvandrere, der har været i Danmark i mindre end tre år. I andre undersøgelser har der ofte været anvendt et minimumskriterium på tre år. Det indebærer en lidt større usikkerhed i udtrækket, fordi personer, som flytter ud af Danmark, ikke er tvunget til at lade det registrere. Der er derfor en mindre gruppe personer, som stadig er registret som en del af den københavnske befolkning, på trods af at de ikke længere har adresse i Danmark. Det gælder fx udvekslingsstuderende. Dette giver sig udslag i flere fejl på kontaktoplysningerne, hvilket bl.a. indikeres ved lidt mere returpost end normalt, og det kommer også til udtryk i rykkerprocedurerne, hvor kvaliteten, forstået som korrekthed af matchede telefon- og mobilnumre, er lavere end normalt.

Spørgeskemaet

Undersøgelsen er foretaget som en kvantitativ spørgeskemaundersøgelse, der er forholdsvis sammenlignelig med tidligere undersøgelser på området, hvorfor den præcise ordlyd i spørgsmålene er identisk med ordlyden i andre undersøgelser. Dette giver konsistens over tid, så det sikres, at eventuelle afdækkede forskelle i forhold til tidligere resultater reelt er udtryk for ændringer i holdninger og ikke blot forskelle i forståelsen af spørgsmålene. Således sikres det, at den fundne variation ift. tidligere undersøgelser ikke er et udtryk for tilfældige fejl. Spørgeskemaet indeholder tidligere anvendte spørgsmål fra følgende tre undersøgelser:

- Tænketaenken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark
- De årlige medborgerskabsundersøgelser bag Det Nationale Integrationsbarometer (Ankestyrelsen for Udlændinge- Integrations- og Boligministeriet)
- Københavns Kommunes egne tidligere inklusionsundersøgelser.

Herudover indeholder det anvendte spørgeskema enkelte spørgsmål fra Københavns Kommunes Beskæftigelses- og Integrationsforvaltning.

Spørgeskemaet anvendt i 2016 er identisk med det anvendte i 2015. Det gælder de præcise spørgsmålsformuleringer, svarkategorier, indledende tekster og rammesætning, og det gælder også spørgsmålenes rækkefølge.

Spørgeskemaet er blevet oversat fra dansk til 7 forskellige sprog i samarbejde med oversætterfirmaet Global Scandinavia. De tilgængelige sprog i spørgeskemaet er: dansk, engelsk, somali, tyrkisk, arabisk, serbokroatisk/bosnisk, urdu og farsi. Disse sprog er valgt ud fra en betragtning om, hvor mange unge borgere i Københavns Kommune der stammer fra områder, hvor de forskellige sprog tales, og derfor kunne formodes at være mere trygge ved et andet sprog end dansk eller engelsk. Københavns Kommune har således ønsket at imødekomme flest mulige borgere i København.

For at sikre kvaliteten af oversættelserne af det oprindelige spørgeskema er der gennemført pilottests i målgruppen både individuelt og i gruppeinterview. Personerne hertil er rekrutteret via samarbejder med sprogskoler i København og nærområde.

Dataindsamling

Dataindsamlingen baserer sig i udgangspunktet på en postal henvendelse, hvor medlemmer af stikprøven har modtaget et brev med inviterende tekst på dansk og engelsk samt henvisning til hjemmeside med invitationstekst på de seks øvrige undersøgelsessprog. Af brevet fremgår den særlige undersøgelseshjemmeside (URL der linker til online spørgeskema og sprogvvalg) og en unik adgangskode, så deltagerne kan tilgå website og verificere sig med en unik kode, der forbinder deres besvarelse med deres person-ID og øvrige registerdata fra CPR-registeret. Deltagernes bopælsadresser er som nævnt udledt af et aktuelt CPR-registerudtræk fra den 8. august 2016. Denne dataindsamlingsmetode er valgt for, at indsamlingen skal sikre så valide og repræsentative data som muligt, og at disse skal være sammenlignelige med tidligere undersøgelser.

Med henblik på at kunne foretage rykkerprocedure via SMS og telefon samt gennemføre egentlige telefoninterviews er stikprøven endvidere blevet "telefonnummerberiget", dvs. at respondentens mobil- og telefonnummer er blevet knyttet til respondenterne via navn og adresse. Dette muliggør rykkeraktiviteter og telefoninterviews, der kan sikre en højere svarprocent og mindsker eventuelle validitetsproblemer i forbindelse med frafald.

Den postale indsamling suppleres med indsamling af besvarelser via webpanel af unge borgere i Københavns Kommune. Af den samlede nettostikprøve på 5.356 er der således udtrukket 4.667 unge borgere fra CPR-registeret med henblik på postal invitation, og 698 via MBLA's webpanel af unge københavnere.

Det konkrete dataindsamlingsforløb for den postale del er foregået på den måde, at alle personer i den udtrukne stikprøve har modtaget et brev med posten med en invitation til at deltage i undersøgelsen. Efter 10 dage har dem, der ikke har besvaret undersøgelsen, modtaget en servicerende påmindelse per SMS før svarfristens udløb. SMS-påmindelsen har indeholdt en kort, motiverende tekst samt link og unik kode. Efter svarfristens udløb har ikke-svar dernæst modtaget endnu en SMS-rykker. SMS-rykkerproceduren har tjent

dels som rykkeraktivitet dels som ekstra service idet direkte link og kode har givet deltagerne mulighed for at besvare spørgeskemaet via smartphone. Endelig har der været gennemført telefoniske motiverende opkald (rykkeropkald) samt tilbudt gennemførelse af interview med det samme over telefonen eller senere.

Dataindsamlingen for paneldelen af undersøgelsen er foregået på tilsvarende vis ved, at alle personer i stikprøven har modtaget en henvendelse per e-mail med en invitation til at deltage i undersøgelsen. Her er der ligeledes efterfølgende blevet udsendt påmindelse og rykker via e-mail for at sikre så høj en svarprocent som muligt. Dataindsamlingsforløbet for de to indsamlingsspor er illustreret i Figur 30 nedenfor.

Figur 33: Dataindsamlingsforløb

Svar og svarprocenter

Den samlede svarprocent for undersøgelsen er godt 42 %. Der indgår således i alt 2.268 svar ud af den korrigerede stikprøve på 5.365⁴. Svarprocenten for de forskellige grupper fremgår af Tabel 16 nedenfor.

Tabel 17: Svar og svarprocent pr. delstikprøve

	Stikprøve	Svar	Svarprocent
Ikke-vestlig oprindelse	2.101	744	35 %
Dansk oprindelse	1.186	559	47 %
Anden vestlig oprindelse	2.078	965	46 %
I alt	5.365	2.268	42 %

Som det fremgår, er svarprocenten forskellig for de tre delstikprøver. Det vil sige, at gruppen af ikke-vestlige med en svarprocent på 35% ligger noget lavere end de øvrige

⁴ Sættes det indkomne antal svar i forhold til bruttostikprøven på 5.550 personer, er svarprocenten 41 %. Vi anvender imidlertid den korrigerede svarprocent, fordi det mere præcist udtrykker forholdet mellem deltagelse og reelt inviterede til at deltage.

grupper. Dette på trods af en meget ihærdig rykkerindsats og målretning. Der viser sig ofte denne forskel. Det skyldes først og fremmest en lavere svarvillighed, men derudover skyldes det som nævnt også en lavere kvalitet af kontaktoplysningerne. Dels i bopælsoplysningen fra CPR, der anvendes til udsendelse af invitationen, dels i de mobil- og telefonnummerberigelser, der anvendes i rykkerkampagnen. Svarprocenten på 35% er imidlertid også væsentligt lavere end de opnåede 44% i 2015. Der er formentlig flere forklaringer herpå. Herunder vurderer MBLA, at en lidt tidligere dataindsamling i 2016 kan have haft nogle utilsigtede negative effekter, fordi usikkerheden på personernes bopæls- og kontaktoplysninger kan forventes at være noget større i august måned end i september. Det skyldes dels at der kan være fraflyttere – fx efter endt studieophold – der endnu ikke er registreret som udvandret igen, dels at der kan være en generel tendens til lidt større frafald i sommerferieperiode. Fremadrettet anbefales det, at dataindsamlingen forskydes til september og først påbegyndes, når der kan leveres et opdateret CPR udtræk pr. 1. September 2016.

Databehandling

Vejning og opregning

For at sikre højest mulig grad af sammenlignelighed med tidligere undersøgelser er besvarelsene vægtet på de samme variable som i undersøgelsen gennemført af Danmarks Statistik for Social- og Integrationsministeriet i perioden 1. oktober til 11. november 2012. Dog er der ikke inddraget registerdata for variable som socioøkonomisk status, uddannelse, beskæftigelse og disponibel indkomst, som Danmarks Statistik har benyttet tidligere, da dette kræver sammenfletning af data fra flere forskellige registre. Vejningen er derfor foretaget ud fra følgende variable: køn, alder og længde af ophold i Danmark.

Der er blevet foretaget en iterativ vægtning af data. Vejeproceduren er foregået ved, at data først er vejet på plads på køn, så kønsfordelingen blandt besvarelsene stemmer overens med kønsfordelingen i populationen. Dernæst vejes det kønsvægtede datasæt på plads efter alder, så aldersfordelingen blandt besvarelsene stemmer overens med aldersfordelingen i populationen. For personer med anden oprindelse end dansk er proceduren herefter også foretaget i forhold til opholdstid i Danmark. Processen er gennemført, indtil data har en tilfredsstillende overensstemmelse med populationens fordelinger på køn, alder og opholdstid. Så har vi de bedst mulige vægte og dermed den samlede multiplikator for hver respondent.

Endelig er der udarbejdet en særskilt opregningsvægt, så der også kan analyseres på overordnet niveau og drages konklusioner for de københavnske unge borgere samlet set. Opregningsfaktoren udligner den skævhed, der er opstået ved, at borgere, der ikke har dansk oprindelse, er oversamlet i stikprøven.

Bortfaldsanalyse

Som det er fremgået af Tabel 16, er der forskelle i svarprocenterne for de tre grupper, hvorfor der også er forskelligt bortfald. Nedenfor vises i tre tabeller, i hvilken udstrækning der forekommer bortfald forstået som forskel mellem de indkomne svar og den udtagne stikprøve. Forskellen vurderes på køn, alder og opholdstid i Danmark.

Den samlede vurdering er, at der ikke er større repræsentationsmæssige problemer. Vurderingen beror på, at der kun forekommer mindre forskelle mellem brutto- og nettostikprøve.

Tabel 18: Bortfald på køn

	Brutto stikprøve			Netto stikprøve		
	Kvinder	Mænd	I alt	Kvinder	Mænd	I alt
Ikke-vestlig oprindelse	49%	51%	100%	50 %	50 %	100 %
Dansk oprindelse	54%	46%	100%	55 %	45 %	100 %
Anden vestlig oprindelse	56%	44%	100%	59 %	41 %	100 %
I alt	53%	47%	100%	55 %	45 %	100 %

Vurderet på køn forekommer der et mindre bortfald, idet kvinder udgør 53 % af den samlede bruttostikprøve men 55 % af nettostikprøven. Forskellen er beskeden, men den er systematisk og går igen i alle tre delstikprøver. Der bortfalder således en vis datamængde for mænd, hvilket desværre er reglen snarere end undtagelsen i de fleste undersøgelser. Kvinder er mere tilbøjelige end mænd til at deltage i undersøgelser.

Tabel 19: Bortfald på alder, aldersgennemsnit

Aldersgennemsnit	Bruttostikprøve	Nettostikprøve
Ikke-vestlig oprindelse	24,1	24,5
Dansk oprindelse	24,6	24,9
Anden vestlig oprindelse	24,9	25,3
I alt	24,5	25,0

Vurderet på alder er der en mindre forskel mellem bruttostikprøven og den resulterende nettostikprøve. Det gælder samlet som for hver af delstikprøverne. I nettostikprøven er det samlede aldersgennemsnit 25 år, mens det i bruttostikprøven er 24 år og 6 måneder.

Forskellen er altså 6 måneder. Der forekommer ofte den forskel, at ældre er mere tilbøjelige end yngre til at deltage i undersøgelser.

Tabel 20: Bortfald på gennemsnitlig opholdstid som andel af levealder

Gennemsnitlig DK opholdstid/levetid	Bruttostikprøve	Nettostikprøve
Ikke-vestlig oprindelse	66 %	70 %
Dansk oprindelse	99 %	99 %
Anden vestlig oprindelse	27 %	27 %
I alt	57 %	63 %

Vurderet på den gennemsnitlige opholdslængde i Danmark som andel af den samlede levealder er der kun mindre forskelle mellem bruttostikprøven og den resulterende nettostikprøve. Og forskellen vedrører udelukkende ikke-vestlige. I nettostikprøven har personer med ikke-vestlig baggrund i gennemsnit tilbragt 70 % af deres levealder i Danmark, mens det for bruttostikprøven er 66 %. Det fremgår også, at det samlede gennemsnit kun er (godt) 57 % henholdsvis (knap) 63 %, hvilket naturligvis hænger sammen med, at de to grupper af indvandrere er oversamplet i stikprøven. For personer med dansk oprindelse gælder det, at de i gennemsnit har tilbragt mere end 99 % af deres levealder i Danmark.

Det samlede resultat er således, at der forekommer et beskedent bortfald af mænd (der er 2 procentpoint flere kvinder blandt de responderende end i stikprøven), at der forekommer et mindre bortfald af de yngste i målgruppen (gennemsnitsalderen er et halvt år højere blandt de responderende end i stikprøven), og endelig er der et mindre bortfald af de personer fra ikke-vestlige lande, der har været kortest tid i Danmark (de responderende personer fra ikke-vestlige lande har været i Danmark i 70 % af deres levealder, mens perioden i Danmark er 66 % for den udtagne stikprøve).

Den samlede vurdering er som sagt, at dette ikke giver anledning til større repræsentationsmæssige problemer. Vurderet på køn, alder og opholdstid i Danmark, er de identificerede forskelle mellem brutto- og nettostikprøven er forholdsvis beskedne.

Statistisk signifikans og stikprøveusikkerhed

Undersøgelsen omfatter et stort udsnit af unge borgere i Københavns Kommune – og inden for hver af de tre delpopulationer. Ikke desto mindre er der tale om et udsnit eller en stikprøve af populationen af alle borgere i Københavns Kommune i alderen 18-29 år. Derfor er undersøgelsesresultaterne forbundet med en vis usikkerhed. Det er vigtigt, når

man vil sammenligne resultaterne i denne undersøgelse med resultaterne fra år 2015, men naturligvis også når man sammenligner delpopulationerne imellem eller imellem grupper af forskellige aldre, køn eller andet.

Der er foretaget statistisk analyse af de fundne resultater. Der vises og kommenteres som hovedregel kun på de resultater, *der er interessante* – dvs. hvor forskellen er af en vis størrelse – og *statistisk signifikante på et 5 % signifikansniveau* – dvs. at det næsten kan udelukkes, at den fundne forskel blot er en tilfældighed.

Et statistisk signifikant resultat betyder, at resultatet fra denne stikprøve er tilstrækkelig sikkert til at lade sig generalisere til at være repræsentativt for alle unge borgere i Københavns Kommune eller alle unge borgere med ikke-vestlig/anden vestlig eller dansk oprindelse.